

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 29.03.2000
COM(2000) 180 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 79/409/ΕΟΚ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ
ΤΩΝ ΑΓΡΙΩΝ ΠΤΗΝΩΝ**

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 1993-1995

**με βάση τις πληροφορίες που έχουν χορηγηθεί από τα κράτη μέλη, κατ' εφαρμογήν των
εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπίσει σύμφωνα με την οδηγία**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
2. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ (ΑΡΘΡΑ 1 ΚΑΙ 2).....	4
2.1. Στόχοι των άρθρων αυτών.....	4
2.2. Τάσεις και καθεστώς των πληθυσμών των πτηνών	5
2.3. Οι πληροφορίες που χορηγούνται από κράτη μέλη στην τριετή τους έκθεση	5
3. ΔΙΑΦΥΛΑΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΟ ΖΩΝΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (ΑΡΘΡΑ 3 ΚΑΙ 4)	6
3.1. Στόχοι των άρθρων αυτών.....	6
3.2. Δημιουργία δικτύου ζωνών ειδικής προστασίας ανά κράτος μέλος	7
3.3. Επάρκεια του δικτύου των ζωνών ειδικής προστασίας.....	10
4. ΑΠΟΛΗΨΕΙΣ (ΑΡΘΡΑ 5, 6, 7, 8 ΚΑΙ 9).....	11
4.1. Στόχοι των άρθρων αυτών.....	11
4.2. Νέες νομοθετικές διατάξεις που θεσπίστηκαν κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου, σημαντικές τροποποιήσεις που επήλθαν στις υφιστάμενες νομοθεσίες.....	12
4.3. Μεταβολές που έχουν επέλθει στο καθεστώς θήρας των κρατών μελών αναφορικά με τον αριθμό των θηρευομένων ειδών, τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης της θηρευτικής περιόδου, καθώς και τις ζώνες αποκλεισμού.	18
4.4. Σημαντικές αποκλίσεις από το καθεστώς προστασίας, οι οποίες ανέκυψαν, εξαιρέθηκαν ή τροποποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου (άρθρο 9).....	23
5. ΈΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ (ΑΡΘΡΑ 10, 11, (13 ΚΑΙ 14)).....	24
5.1. Στόχοι των άρθρων αυτών.....	24
5.2. Αναγκαίες έρευνες και εργασίες που έχει αναλάβει η Επιτροπή	24
5.3. Απαραίτητες έρευνες και εργασίες που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη.....	26
5.4. Εισαγωγή ειδών πτηνών που δεν ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών.....	30

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση έχει συνταχθεί με βάση τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις εθνικές εκθέσεις που έχουν διαβιβαστεί στην Επιτροπή από τα κράτη μέλη, κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 της οδηγίας. Η έκθεση αφορά τα έτη 1993, 1994 και 1995 για τα περισσότερα κράτη μέλη και μόνο το 1995 για τη Σουηδία, τη Φινλανδία και την Αυστρία.

Στην έκθεση αυτή παρατίθενται μόνο οι σημαντικές διαφορές που υπάρχουν σε σύγκριση με το προηγούμενο καθεστώς (βλ. Com (93) 572 τελικό με τίτλο « Δεύτερη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας αριθ. 79/409/ΕΟΚ για τη διατήρηση των αγρίων πτηνών, κατά τη χρονική περίοδο 1981-1991 » και συμπλήρωμα 1992).

Εκτός από τις τριετείς εκθέσεις που έχουν διαβιβαστεί από τα κράτη μέλη, λαμβάνονται επίσης υπόψη οι πληροφορίες που διαβιβάστηκαν από τα κράτη στην Επιτροπή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 4 και 9 της οδηγίας.

Με την οδηγία 79/409/ΕΟΚ ⁽¹⁾, όπως αυτή τροποποιήθηκε από τις οδηγίες 81/854/ΕΟΚ ⁽²⁾, 85/411/ΕΟΚ ⁽³⁾, 86/122/ΕΟΚ ⁽⁴⁾, 91/244/ΕΟΚ ⁽⁵⁾, 94/24/ΕΚ ⁽⁶⁾ καθώς και από τις πράξεις για την προσχώρηση της Ελλάδας ⁽⁷⁾, της Ισπανίας και της Πορτογαλίας ⁽⁸⁾ και της Αυστρίας, της Σουηδίας και της Φινλανδίας ⁽⁹⁾, θεσπίζεται το γενικό καθεστώς διατήρησης όλων των ειδών πτηνών που ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών, στο οποίο εφαρμόζεται η συνθήκη. Στόχος του καθεστώτος είναι η προστασία, η διαχείριση και η ρύθμιση των ειδών αυτών και η θέσπιση κανονιστικών διατάξεων για τη θήρα και τη σύλληψη των αγρίων πτηνών. Η εφαρμογή του εκτείνεται στα άγρια πτηνά, αλλά και στα αυγά τους, τις φωλιές και τους οικοτόπους τους.

Στο άρθρο 1 της οδηγίας καθορίζεται το αντικείμενο στο οποίο εφαρμόζεται. Η οδηγία αφορά τα είδη πτηνών που ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών (εξαιρουμένης της Γροιλανδίας). Η οδηγία εφαρμόζεται τόσο για τα πτηνά, όσο και για τα αυγά τους, τις φωλιές και τους οικοτόπους τους. Με το άρθρο 2 θεσπίζεται ο στόχος της προστασίας όλων των ειδών των πτηνών αυτών και συνδέεται ο στόχος τόσο με τις οικολογικές απαιτήσεις των ειδών, όσο και με τις επιστημονικές, πολιτιστικές, ψυχαγωγικές και οικονομικές απαιτήσεις του ευρύτερου κοινού.

Κύριοι άξονες της οδηγίας είναι τα δύο ευρύτερα θεματικά πεδία: η προστασία των οικοτόπων, που απαιτείται από τα άρθρα 3 και 4 και οι απολήψεις, που ρυθμίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 5 έως 9.

Όπως προβλέπεται στο άρθρο 10, τα κράτη μέλη οφείλουν να ευνοήσουν την ανάπτυξη των ερευνών στον τομέα της προστασίας των αγρίων πτηνών.

¹ EE L 103, 25.4.1979, σ. 1.

² EE L 319, 7.11.1981, σ. 3.

³ EE L 233, 30.8.1985, σ. 33.

⁴ EE L 100, 16.4.1986, σ. 22.

⁵ EE L 115, 8.5.1991, σ. 41.

⁶ EE L 164, 30.6.1991, σ. 9.

⁷ EE L 291, 19.11.1979, σ. 17.

⁸ EE L 302, 15.11.1985, σ. 221.

⁹ EE L 1, 1.1.1995, σ. 125.

Με το άρθρο 11 αξιώνεται να καταβληθεί μέριμνα, ούτως ώστε η εισαγωγή των μη ιθαγενών ειδών να μην προκαλέσει ζημίες στην τοπική χλωρίδα και πανίδα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να διαβιβάσουν στην Επιτροπή έκθεση για την εφαρμογή των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται βάσει των διατάξεων της οδηγίας. Για τη χρονική περίοδο που μας αφορά (1993-1995), πολλά ήταν εκείνα τα κράτη μέλη που διαβίβασαν την έκθεσή τους καθυστερημένα. Η Επιτροπή έλαβε την τελευταία έκθεση στα τέλη Απριλίου 1999.

Τα μέτρα που θεσπίστηκαν στο πλαίσιο των διατάξεων της οδηγίας δεν είναι σε καμία περίπτωση σε θέση να οδηγήσουν σε υποβάθμιση της κατάστασης για τη διατήρηση των ειδών των πτηνών που ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών (άρθρο 13) ενώ τα κράτη μέλη δύνανται να θεσπίσουν αυστηρότερα μέτρα προστασίας από τα αντίστοιχα μέτρα που προβλέπονται από την οδηγία (άρθρο 14).

Τα άρθρα 15 έως 19 αποτελούν διαδικαστικά άρθρα με τα οποία προβλέπεται ιδίως η συγκρότηση μιας επιτροπής γνωμοδοτήσεων για την προσαρμογή στην τεχνική και επιστημονική πρόοδο, για να καταστούν δυνατές οι αναγκαίες τροποποιήσεις, αλλά και για να τεθούν σε εφαρμογή οι απαιτούμενες διαδικασίες και προθεσμίες διαβίβασης.

2. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ (ΑΡΘΡΑ 1 ΚΑΙ 2)

2.1. Στόχοι των άρθρων αυτών

- Στο άρθρο 1 καθορίζεται το αντικείμενο στο οποίο εφαρμόζεται η συγκεκριμένη οδηγία. Η οδηγία αφορά τα είδη, με άλλα λόγια δηλαδή όλους τους πληθυσμούς τους και μεμονωμένα άτομα, οποθενδήποτε και αν προέρχονται αυτά. Αποκλείονται οι πληθυσμοί των κατοικίδιων μορφών πτηνών που είναι εύκολα αναγνωρίσιμες, έστω και εάν αυτά έχουν επανακάμψει στην άγρια κατάσταση (όπως για παράδειγμα οι ελεύθερα διακινούμενοι πληθυσμοί των περιστερών των πόλεων), ακριβώς όπως αποκλείονται και εκείνα τα είδη, η παρουσία των οποίων στην Κοινότητα είναι απλή απόρροια της εγκατάστασης πληθυσμών που έχουν εισαχθεί σκόπιμα ή τυχαία, ή της πιθανής παρατήρησης μεμονωμένων ατόμων που έχουν προφανώς διαφύγει από την αιχμαλωσία. Αποκλείονται επίσης τα είδη εκείνα που ζουν υπό συνθήκες αιχμαλωσίας. Ο κατάλογος των ειδών πτηνών που ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών συντάσσεται φυσιολογικά με την πρόσθεση των καταλόγων που έχουν γίνει αποδεκτοί από τις ορνιθοπανιδικές επιτροπές των κρατών μελών ή, ελλείψει των καταλόγων αυτών, από τους συντάκτες των ορνιθοπανιδικών καταλόγων.
- Με το άρθρο 2 της οδηγίας θεσπίζεται ο αντικειμενικός στόχος της προστασίας όλων των ειδών πτηνών που καλύπτονται από την οδηγία και συνδέεται ο στόχος αυτός τόσο με τις οικολογικές απαιτήσεις των ειδών, όσο και με τις επιστημονικές, πολιτιστικές, ψυχαγωγικές και οικονομικές απαιτήσεις του ευρύτερου κοινού. Στο άρθρο 2 προβλέπεται ρητά η εφαρμογή, αφενός μεν, της πολιτικής της διατήρησης, και, αφετέρου, της πολιτικής της διαχείρισης και, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο, της αποκατάστασης ή και του περιορισμού.

2.2. Τάσεις και καθεστώς των πληθυσμών των πτηνών

Η πρόσφατη αναθεώρηση του καθεστώτος των ειδών των ευρωπαϊκών πτηνών δημοσιεύτηκε από την εταιρεία BirdLife International το 1994. Πρόκειται, για τις καλύτερες πληροφορίες που διαθέτουμε σήμερα σε επιστημονικό επίπεδο, γεγονός που έχει αναγνωρισθεί από την επιτροπή ORNIS, η οποία είναι επιφορτισμένη με την συνοδευτική εφαρμογή των διατάξεων της οδηγίας. Το συνοπτικό αυτό έργο, που αποτελεί το αποτέλεσμα τετραετών προσπαθειών περισυλλογής δεδομένων και αναλύσεων, έδωσε για πρώτη φορά τη δυνατότητα να τεκμηριωθεί σε πανηπειρωτική κλίμακα και για όλη την ορνιθοπανίδα η έκταση καθώς και η σημασία που έχει η συρρίκνωση των πτηνών.

Στη μελέτη αυτή εντοπίζονται 514 είδη πτηνών που παρατηρούνται τακτικά στην Ευρώπη. Από τα είδη αυτά, τα 236 απολαμβάνουν ευνοϊκότερο καθεστώς διατήρησης και διαθέτουν μεγαλύτερο φάσμα εξάπλωσης και πέρα από τα ευρωπαϊκά σύνορα. Από τα 278 εναπομένοντα είδη, τα 83 διαθέτουν επίσης ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης, αλλά η εξάπλωσή τους παραμένει επικεντρωμένη στην Ευρώπη. Συνολικά, τα 319 από τα 514 είδη (το 62%) απολαμβάνουν καθεστώς διατήρησης που κρίνεται συνολικά ικανοποιητικό. Για τα υπόλοιπα είδη, δηλαδή για 195 είδη ή ποσοστό 38%, το καθεστώς διατήρησης που ισχύει είναι δυσμενές. Η αιτία γι' αυτό ανάγεται είτε στο γεγονός ότι τα εν λόγω είδη εμφανίζουν την εντελώς χαρακτηριστική τάση συρρίκνωσης, είτε επειδή τα είδη αυτά εμφανίζουν μια (μερικές φορές υπερβολικά) περιορισμένη διασπορά. Πράγματι, ποσοστό περίπου 25% των ειδών η παρουσία των οποίων παρατηρείται τακτικά στην Ευρώπη έχει υποστεί ουσιαστική συρρίκνωση του πληθυσμού, κατά τη διάρκεια της τελευταίας εικοσαετίας.

Όπως ακριβώς τα πτηνά αποτελούν σε γενικές γραμμές καλούς δείκτες αντανάκλασης των περιβαλλοντικών μεταλλαγών, θα πρέπει να φοβηθούμε ότι η συρρίκνωσή τους αποτελεί την αντανάκλαση ενός φαινομένου που επικρατεί και σε πολυάριθμες άλλες ομάδες ζώων ή φυτών. Αυτό ισοδυναμεί με άλλα λόγια με την έντονη υποβάθμιση της βιοποικιλότητας στην Ευρώπη και μάλιστα τόσο σε ό,τι αφορά τη διασπορά, όσο και την πληθώρα των ειδών.

Τα περισσότερα φαινόμενα υποχώρησης των πτηνών συνδέονται με τις μεταβολές που έχουν επέλθει στη χρήση του εδάφους και των μορφών διαχείρισης. Η εντατικοποίηση της γεωργίας αποτελεί την κυριότερη εντοπισμένη αιτία υποχώρησης των ειδών. Αποτελεί την κυριότερη ή τουλάχιστον μια αιτία επιδείνωσης της κατάστασης για ποσοστό 42% των ειδών, οι πληθυσμοί των οποίων εμφανίζουν μείωση. Η εξαφάνιση και η υποβάθμιση των οικοτόπων και ιδίως των υγροτόπων αποτελούν επίσης παράγοντα πρωταρχικής σημασίας. Οι απολήψεις, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και το κυνήγι, έχουν μερικές φορές, συχνότερα όμως δευτερευόντως, αρνητικό αντίκτυπο στους πληθυσμούς των προαναφερόμενων επαπειλούμενων ειδών.

2.3. Οι πληροφορίες που χορηγούνται από κράτη μέλη στην τριετή τους έκθεση

Στο πλαίσιο της τριετούς έκθεσης που υποβάλλουν βάσει του άρθρου 12, τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να ενημερώνουν την Επιτροπή για την εφαρμογή των δύο αυτών άρθρων, στα οποία αναλύονται οι γενικές υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία. Τα τρία νέα κράτη μέλη αναλύουν ωστόσο το καθεστώς της νομοθεσίας τους και η Ιρλανδία απαριθμεί τις ποικιλόμορφες τροποποιήσεις που επήλθαν στο νόμο «Wildlife Act 1976», με τις οποίες επιτρέπεται η εφαρμογή της οδηγίας για τα άγρια πτηνά σε εθνική κλίμακα.

3. ΔΙΑΦΥΛΑΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΟ ΖΩΝΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (ΑΡΘΡΑ 3 ΚΑΙ 4)

3.1. Στόχοι των άρθρων αυτών

- Στο άρθρο 3 αποτυπώνεται η θεμελιώδης προτεραιότητα της διατήρησης ή βελτίωσης των οικοτόπων των πτηνών, πράγμα που είναι απαραίτητος όρος για την πραγμάτωση του αντικειμενικού στόχου της οδηγίας. Με το άρθρο αυτό καθιερώνονται οι βασικές έννοιες της ύπαρξης επαρκούς ποικιλίας και επιφάνειας οικοτόπων. Με το άρθρο προβλέπεται εφαρμογή προσέγγισης η οποία βασίζεται σε δύο τρόπους δράσης: τη δημιουργία προστατευόμενων και διευθετημένων χώρων, αλλά και τη θέσπιση μέτρων γενικού χαρακτήρα που διασφαλίζουν την ευνοϊκή εξέλιξη των οικοτόπων. Όπως και στο άρθρο 2, προβλέπεται παράλληλα με την τήρηση της στάσης διατήρησης, η εφαρμογή της προσέγγισης της αποκατάστασης και μάλιστα της δημιουργίας οικοτόπων. Η προστασία των οικοτόπων αποτελεί υποχρέωση, η οποία εκπορεύεται από ρητές δεσμεύσεις.
- Το άρθρο 4 αποτελεί τον κεντρικό άξονα της οδηγίας. Στο άρθρο διευκρινίζεται η ακολουθητέα προσέγγιση προστασίας η οποία οφείλει να υιοθετηθεί ούτως ώστε να διασφαλιστεί η ύπαρξη επαρκών οικοτόπων χάριν της προστασίας συγκεκριμένου αριθμού ειδών, ιδιαίτερα ευπρόσβλητων που απαριθμούνται στο παράρτημα 1 της οδηγίας και χάριν της προστασίας των αποδημητικών πτηνών. Η διάταξη θεμελιώνεται εκ νέου στη λήψη διττής δράσης, η οποία συνίσταται αφενός μεν στη λήψη των ειδικών μέτρων που λαμβάνονται στο σύνολο του εδάφους και, αφετέρου, στην καθιέρωση ενός δικτύου ζωνών ειδικής προστασίας (ΖΕΠ). Πρόκειται για τις ζώνες οι οποίες καθορίζονται από τα κράτη μέλη σε επαρκή αριθμό και εδαφική έκταση, για να εξασφαλιστεί στα συγκεκριμένα είδη η ύπαρξη ευνοϊκών συνθηκών στο σύνολο της ζώνης εξαπλώσεώς τους.

Η Επιτροπή επιφορτίζεται με το καθήκον της διασφάλισης της συνοχής αλλά και της επάρκειας του συγκροτούμενου δικτύου. Όπως είναι σαφές, το δίκτυο δεν επιφορτίζεται μόνο του με το αποκλειστικό καθήκον να εκπληρώσει το συνολικό φάσμα των στόχων προστασίας. Καθήκον του παραμένει ωστόσο να φροντίσει για την κάλυψη στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, μιας και το είδος εξακολουθεί να είναι περισσότερο ευπρόσβλητο στις μεταβολές των οικοτόπων και δεν είναι κατά συνέπεια δυνατόν να αναμένεται μεγαλύτερη βοήθεια από τα εξωτερικά μέτρα.

Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου συντελέστηκε μια ουσιαστική αλλαγή των νομικών διατάξεων στο πεδίο που διέπεται από την οδηγία. Οι υποχρεώσεις που περιγράφονται στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 4 παράγραφος 4 της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ αντικαταστάθηκαν, όπως ορίζεται στο άρθρο 7 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, από τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφοι 2, 3 και 4 της τελευταίας αυτής οδηγίας και μάλιστα από την εποχή του αυτή τέθηκε σε εφαρμογή, τον Ιούνιο του 1994. Η διάταξη του άρθρου 6, παράγραφοι 2, 3 και 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ έχει ως εξής:

1. *Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε στις ειδικές ζώνες διατήρησης να αποφεύγεται η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών, καθώς και οι ενοχλήσεις που έχουν επιπτώσεις στα είδη για τα οποία οι ζώνες έχουν ορισθεί, εφόσον οι ενοχλήσεις αυτές θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις σημαντικές όσον αφορά τους στόχους της παρούσας οδηγίας.*

2. *Κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεδέμενο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του. Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο μόνον αφού βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη.*
3. *Εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων και ελλείψει εναλλακτικών λύσεων, ένα σχέδιο πρέπει να πραγματοποιηθεί για άλλους επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημοσίου συμφέροντος, περιλαμβανομένων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως, το κράτος μέλος λαμβάνει κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής του Natura 2000. Το κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τα αντισταθμιστικά μέτρα που έλαβε.*

Όταν ο τόπος περί του οποίου πρόκειται είναι τόπος όπου ευρίσκονται ένας τύπος φυσικού οικοτόπου προτεραιότητας ή/και ένα είδος προτεραιότητας, είναι δυνατόν να προβληθούν μόνον επιχειρήματα σχετικά με την υγεία ανθρώπων και τη δημόσια ασφάλεια ή σχετικά με θετικές συνέπειες πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον, ή, κατόπιν γνωμοδότησεως της Επιτροπής, άλλοι επιτακτικοί σημαντικοί λόγοι σημαντικού δημοσίου συμφέροντος.

3.2. Δημιουργία δικτύου ζωνών ειδικής προστασίας ανά κράτος μέλος

Βέλγιο

- Κατά τα έτη 1993, 1994 ή 1995 δεν καθορίστηκε καμία νέα ζώνη ειδικής προστασίας.

Δανία

- Κατά τα έτη 1993, 1994 ή 1995 δεν καθορίστηκε καμία νέα ζώνη ειδικής προστασίας.
- Θεσπίστηκαν πολυάριθμα μέτρα, με στόχο την αποφυγή της υποβάθμισης των οικοτόπων ή την παρεμπόδιση των σημαντικών ενοχλήσεων.

Γερμανία

Ο καθορισμός των ζωνών ειδικής προστασίας αποτελεί αρμοδιότητα των κρατιδίων (länder).

- Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου (1993-1995) δεν καθορίστηκε καμία νέα ζώνη ειδικής προστασίας.
- Κάθε αλλαγή που έχει προβλεφθεί εντός των ζωνών ειδικής προστασίας υπόκειται στην προγενέστερη έγκριση των αρμοδίων αρχών.

Ελλάδα

- Καμία νέα ζώνη ειδικής προστασίας δεν καθορίστηκε κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου.

Ισπανία

- Δέκα νέες ζώνες ειδικής προστασίας καθορίστηκαν κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου στην Ισπανία. Οι ζώνες αυτές καλύπτουν συνολική επιφάνεια 144 880 εκταρίων. Στα τέλη του 1995 υπήρχαν στην Ισπανία 149 ζώνες ειδικής προστασίας οι οποίες κάλυπταν συνολική επιφάνεια σχεδόν 25 338 km² (2 533 790 εκταρίων) .

Γαλλία

- Οκτώ νέες ζώνες ειδικής προστασίας καθορίστηκαν κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου. Επίσης επεκτάθηκε η επιφάνεια επτά ΖΕΠ, οι οποίες είχαν καθορισθεί παλαιότερα. Οι εν λόγω χαρακτηρισμοί και επεκτάσεις της επιφάνειας είχαν ως αποτέλεσμα την προστασία συμπληρωματικής έκτασης 46 052 εκταρίων. Στη Γαλλία, οι 99 ΖΕΠ οι οποίες είχαν καθορισθεί στα τέλη του 1995 κάλυπταν συνολική έκταση 706 992 εκταρίων.

Ιρλανδία

- Η Ιρλανδία κατέβαλε ιδιαίτερες προσπάθειες χαρακτηρισμού, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου. Πενήντα τέσσερις νέες ζώνες ειδικής προστασίας καθορίστηκαν μέσα στο 1994 και κατά το 1995, ενώ εξαγγέλθηκε επίσης ο χαρακτηρισμός τριάντα τεσσάρων πρόσθετων τόπων. Οι ζώνες αυτές καλύπτουν έκταση μεγαλύτερη των 150.000 εκταρίων. Στην Ιρλανδία, στα τέλη του 1995, είχαν συνολικά καθορισθεί εβδομήντα πέντε ζώνες ειδικής προστασίας, με συνολική έκταση 157 806 εκταρίων.

Ιταλία

- Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου καθορίστηκαν στην Ιταλία έξι νέες ζώνες ειδικής προστασίας . Οι ζώνες αυτές καλύπτουν συνολική έκταση 6 000 εκταρίων. Στα τέλη του 1995 υπήρχαν 80 ζώνες ειδικής προστασίας στην Ιταλία, οι οποίες κάλυπταν συνολική έκταση 3.164 km² (316.400 εκταρίων).

Λουξεμβούργο

- Από το 1993 έως το 1995 τρεις νέες ζώνες ειδικής προστασίας καθορίστηκαν στο Λουξεμβούργο, με συνολική έκταση 1272 εκταρίων. Στα τέλη του 1995 είχαν καθορισθεί έξι ζώνες ειδικής προστασίας, η συνολική έκταση των οποίων ανερχόταν σε 1.389 εκτάρια.

Κάτω Χώρες

- Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου καθορίστηκαν έντεκα νέες ζώνες ειδικής προστασίας. Οι ζώνες αυτές καλύπτουν από κοινού συνολική έκταση 22 135 εκταρίων.

Αυστρία

- Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου δεν έγινε ο καθορισμός καμίας νέας ζώνης ειδικής προστασίας στην Αυστρία (κράτος μέλος από την 01/01/95).

Πορτογαλία

- Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου δεν έγινε ο καθορισμός καμίας νέας ζώνης ειδικής προστασίας.

Σουηδία

- Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου δεν έγινε ο καθορισμός καμίας νέας ζώνης ειδικής προστασίας στη Σουηδία (κράτος μέλος από την 01/01/95). Ωστόσο, με μια πρώτη απόφασή της που φέρει την ημερομηνία της 21ης Δεκεμβρίου 1995, η σουηδική κυβέρνηση γνωστοποίησε την πρόθεσή της να καθορίσει σχεδόν 80 ζώνες ειδικής προστασίας.

Φινλανδία

- Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου δεν καθορίστηκε καμία νέα ζώνη ειδικής προστασίας στη Φινλανδία (κράτος μέλος από την 01/01/95). Ωστόσο, άρχισαν οι εργασίες της απογραφής ήδη από το 1994 και ανατέθηκε στο φινλανδικό περιβαλλοντικό κέντρο η αποστολή να επιλέξει τις σχετικές ζώνες, να μεριμνήσει για την επιστημονική καθοδήγηση του έργου της σύνταξης των καταλόγων απογραφής, τη διαχείριση της βάσης δεδομένων και την κατάρτιση των σχετικών χαρτών (η αρχική πρόταση που είχε προετοιμάσει το Υπουργείο του Περιβάλλοντος, ενόψει της συγκρότησης του δικτύου Natura 2000, με κλίμακα το σύνολο της χώρας, ήταν έτοιμη τον Οκτώβριο του 1996).

Ηνωμένο Βασίλειο

- Στο χρονικό διάστημα από το 1993 έως και το 1995 καθορίστηκαν 50 νέες ζώνες ειδικής προστασίας, ενώ επεκτάθηκε μια ΖΕΠ. Από τις νέες αυτές ζώνες ειδικής προστασίας, ορισμένοι τόποι έχουν ιδιάζουσα σημασία, όπως οι περιοχές του New Forest, των Bowland Fells και οι εκβολές των ποταμών Humber και Severn. Με τον τρόπο αυτό, ο αριθμός των ΖΕΠ ανήλθε στα τέλη του 1995 στο Ηνωμένο Βασίλειο σε 113, ενώ η συνολική τους έκταση υπερέβαινε τα 365.000 εκτάρια.
- Σημαντικές προσπάθειες καταβλήθηκαν για τους σκοπούς της διαχείρισης και του χαρακτηρισμού των νέων τόπων ειδικού επιστημονικού ενδιαφέροντος (TEEE). Αυξήθηκε επίσης η συνολική επιφάνεια των ευαίσθητων περιβαλλοντικών ζωνών.
- Επίσης χρηματοδοτήθηκαν άλλα προγράμματα, στόχος των οποίων ήταν να ευνοηθεί η αποκατάσταση των οικοτόπων και η διαχείριση του περιβάλλοντος κατά τρόπο ευνοϊκότερο για τη φύση.
- Θεσπίστηκαν εξάλλου μέτρα τόσο εντός, όσο και εκτός των ΖΕΠ, με σκοπό τον περιορισμό της ρύπανσης από τον μόλυβδο (ρύπανση που οφείλεται στη χρήση του μολύβδου στα κυνηγετικά σκάγια και τα αλιευτικά ζύγια).
- Κατά τη διάρκεια της εν λόγω χρονικής περιόδου τέθηκαν επίσης σε εφαρμογή έμπρακτα μέσα παρακολούθησης συγκεκριμένων εκτάσεων. Σκοπός τους ήταν ο εντοπισμός νέων πιθανών ζωνών με μεγάλη σημασία για τα πτηνά, οι οποίες θα μπορούσαν ενδεχομένως να προστεθούν στο δίκτυο των ζωνών προστασίας.

Συμπέρασμα : Εκατόν σαράντα οκτώ νέες ζώνες ειδικής προστασίας χαρακτηρίστηκαν κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου, με αποτέλεσμα η συνολική επιφάνεια που προστατεύεται με τον τρόπο αυτό να ανέρχεται σε περίπου 5719 km². Αυτό αποτελεί αύξηση κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 8,5%, σε συνάρτηση με την προηγούμενη χρονική περίοδο.

3.3. Επάρκεια του δικτύου των ζωνών ειδικής προστασίας

Ο αριθμός των ζωνών ειδικής προστασίας ανερχόταν σε 1247¹⁰, στις 31 Δεκεμβρίου 1995. Οι ζώνες αυτές καλύπτουν συνολική έκταση 71.679 km², δηλαδή επιφάνεια ίση με την συνδυασμένη εδαφική έκταση του Βελγίου και των Κάτω Χωρών (η οποία όμως ανέρχεται επίσης μόλις σε 3% του συνολικού εδάφους της Ένωσης).

Για να αξιολογηθεί η συνοχή του δικτύου αυτού απαραίτητη προϋπόθεση είναι να διαθέτουμε τις σχετικές πληροφορίες για τους αριθμούς των ειδών του παραρτήματος I που υπάρχουν στις ζώνες ειδικής προστασίας. Οι πληροφορίες που χορηγούν τα κράτη μέλη για την πανίδα τους εμφανίζουν πολύ συχνά μεγάλα κενά και δεν επιτρέπουν στην Επιτροπή να αξιολογεί άμεσα το βαθμό επάρκειας του δικτύου για την επίτευξη των στόχων προστασίας. Υπάρχουν πάντως και άλλοι τρόποι αξιολόγησης της επάρκειας του δικτύου και, ιδίως, της εκπλήρωσης των αντικειμενικών τους στόχων.

Υπενθυμίζεται ότι τα είδη τα οποία συμπεριλαμβάνονται στο παράρτημα I της οδηγίας αποτελούν είδη που εμφανίζουν δυσμενείς τάσεις εξέλιξης του δυναμικού του πληθυσμού τους ή εν δυνάμει δυσμενείς, και ότι αποτελούν είδη που είναι ευπρόσβλητα λόγω των εγγενών χαρακτηριστικών της εξάπλωσής τους αλλά και της δομής του πληθυσμού τους, αποτελώντας εξειδικευμένα είδη για τα οποία απαιτούνται συγκεκριμένες συνθήκες για τους οικοτόπους τους. Πρόκειται στις περισσότερες περιπτώσεις για είδη που εμφανίζουν υψηλό δείκτη με βάση τις διάφορες ταξινομήσεις ευπάθειας που απορρέει από τα χαρακτηριστικά στοιχεία της εξάπλωσής τους, τις τάσεις της δυναμικής του πληθυσμού τους αλλά και τα χαρακτηριστικά στοιχεία των οικοτόπων τους.

Τα μέτρα που έχουν δεσμευθεί να θεσπίσουν τα κράτη μέλη στις ζώνες ειδικής προστασίας είναι ακριβώς εκείνα τα μέτρα που διασφαλίζουν τον αντικειμενικό στόχο της διατήρησης και τα οποία ποικίλουν, κατά συνέπεια, σε συνάρτηση με τον επιδιωκόμενο στόχο. Το φάσμα τους εκτείνεται από τη λήψη εξαιρετικά περιοριστικών μέτρων που θεσπίζονται για περιοχές μικρής έκτασης, συγκρίσιμες με τους θύλακες φυσικής προστασίας, και καλύπτει τα εκτεταμένα και ολοκληρωμένα μέτρα που λαμβάνονται για εξαιρετικά μεγάλες εκτάσεις και τα οποία δεν είναι δυνατόν να διαφέρουν από τα αντίστοιχα μέτρα που θα εφαρμόζονταν υπό οποιεσδήποτε γενικές περιβαλλοντικές συνθήκες, παρά μόνο εξαιτίας του γεωγραφικού περιορισμού τους και του αναγκαστικού χαρακτήρα της εκπλήρωσης των στόχων προστασίας.

Οι 1247 χαρακτηρισμένες ζώνες συγκροτούν ένα σκέλος του συνολικού φάσματος των σημαντικών ζωνών (IBA = Important Bird Areas) (Σημαντικές Περιοχές Πτηνών) για τη διατήρηση των πτηνών στην Ευρώπη. Το πλήρες ευρετήριο των ζωνών αυτών προπαρασκευάστηκε με την οικονομική υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και δημοσιεύθηκε το 1989 (Grimmet R.F.A. & T.A. Jones, 1989. Important Birds Areas in Europe). Το ευρετήριο αυτό ολοκληρώθηκε σε ορισμένα κράτη μέλη έκτοτε.

Όπως προκύπτει από την αξιολόγηση του βαθμού χαρακτηρισμού κατά χώρα των σημαντικών ζωνών για τη διατήρηση των πτηνών, στα τέλη της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου, μόνο πέντε χώρες είχαν προβεί σε χαρακτηρισμό επιφάνειας μεγαλύτερης από το ήμισυ της έκτασης των σημαντικών ζωνών ειδικής προστασίας για την προστασία των πτηνών στη χώρα τους. Απομένει ακόμη να καταβληθούν σημαντικότερες προσπάθειες, στα περισσότερα κράτη μέλη.

¹⁰ Στο κρατίδιο της Βάδης Βυρτεμβέργης, για τους σκοπούς της διατήρησης της φύσης, αλλά επίσης και λόγω της σημασίας που έχουν για τα πτηνά, καθορίστηκαν 271 ζώνες ειδικής προστασίας, που καλύπτουν συνολική έκταση 86 km².

4. ΑΠΟΛΗΨΕΙΣ (ΑΡΘΡΑ 5, 6, 7, 8 ΚΑΙ 9)

4.1. Στόχοι των άρθρων αυτών

- **Το άρθρο 5** θεσπίζει, με την εξαίρεση των ειδικότερων διατάξεων, το γενικό καθεστώς προστασίας. Το άρθρο 5 απαγορεύει το φόνο ή τη σύλληψη των πτηνών, την καταστροφή ή βλάβη των φωλιών και των αυγών, τη συλλογή των αυγών, την ενόχληση και την κατοχή των ειδών, η θήρα των οποίων δεν επιτρέπεται από τη διάταξη του άρθρου 7 ή η σύλληψη των οποίων δεν επιτρέπεται από το άρθρο 9.
- Κατά γενικό κανόνα, για να αποφευχθεί το ενδεχόμενο τα εμπορικά συμφέροντα να ασκήσουν, όπως είναι πιθανόν, επιζήμιες πιέσεις στα επίπεδα των απολήψεων, είναι αναγκαία η επιβολή της γενικευμένης απαγόρευσης εμπορίας και ο περιορισμός κάθε παρέκκλισης αποκλειστικά και μόνο στα είδη εκείνα, το βιολογικό καθεστώς των οποίων το επιτρέπει. Εξάλλου, ορισμένα είδη (βλ. στο παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας) μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο πράξεων εμπορίας, στο βαθμό που τηρούνται ορισμένα όρια.
Το άρθρο 6 απαγορεύει ως εκ τούτου την εμπορία κάθε πτηνού, ζωντανού ή νεκρού, ή κάθε μέρους πτηνού από τα είδη που προστατεύονται από τις διατάξεις της οδηγίας, συμπεριλαμβανομένων και των πτηνών εκείνων η θήρα ή η σύλληψη των οποίων επιτρέπεται, εξαιρουμένων των ειδών που συμπεριλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙΙ.
- **Το άρθρο 7** επιτρέπει και ρυθμίζει τις θηρευτικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της ιερακοθηρίας. Το άρθρο περιορίζει τη θήρα στα είδη που συμπεριλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ, τα οποία επιλέγονται αποκλειστικά και μόνο με βιολογικά κριτήρια: το επίπεδο του πληθυσμού τους, τα χαρακτηριστικά της εξάπλωσής τους, αλλά και τις παραμέτρους της δυναμικής του πληθυσμού. Με το άρθρο αξιώνεται οι θηρευτικές πρακτικές που εφαρμόζονται σε μια συγκεκριμένη περιοχή να μην εναντιώνονται στις προσπάθειες προστασίας που καταβάλλονται σε κάποιο άλλο μέρος της ζώνης εξάπλωσης του είδους και να θεμελιώνονται στις βασικές αρχές της «ορθολογικής χρησιμοποίησης» και της «ισορροπημένης ρυθμίσεως», από οικολογική σκοπιά, που πρέπει να συμβιβάζονται με τους όρους που απαιτούνται στο άρθρο 2.
- **Το άρθρο 8** απαγορεύει τα μέσα θανάτωσης και σύλληψης που ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα οι απολήψεις να είναι είτε μαζικές σε χαρακτήρα, είτε μη επιλεκτικές.
- **Το άρθρο 9** θεσπίζει το μηχανισμό των παρεκκλίσεων από τα άρθρα που αφορούν τις απολήψεις. Με το άρθρο θεσπίζονται τρεις κατηγορίες λόγων:
 1. Τα πτηνά λογίζεται ότι έχουν προκαλέσει ιδιαίτερο πρόβλημα ή ζημία. Αυτό ισχύει αποκλειστικά και μόνο «για λόγους υγείας και δημόσιας ασφάλειας, για λόγους αεροπορικής ασφάλειας, για να προληφθούν σοβαρές ζημιές στις καλλιέργειες, στα οικιακά ζώα, στα δάση, στην αλιεία και στα ύδατα, για την προστασία της χλωρίδας και πανίδας». Μπορούν επομένως να γίνονται εξαιρέσεις «εφόσον δεν υπάρχουν άλλες ικανοποιητικές λύσεις» (άρθρο 9 παράγραφος 1 α).
 2. Για ερευνητικούς και διδακτικούς σκοπούς, για σκοπούς εμπλουτισμού πληθυσμών και επανεισαγωγής, αλλά πάντοτε υπό αυστηρό έλεγχο και εάν δεν υπάρχει κάποια άλλη ικανοποιητική λύση (άρθρο 9 παράγραφος 1 β).
 3. Υπάρχει επίσης το ενδεχόμενο να επιτραπεί «με αυστηρά ελεγχόμενους όρους και τρόπο επιλεκτικό η σύλληψη, η κράτηση και η ορθολογική εκμετάλλευση ορισμένων πτηνών σε μικρές ποσότητες». Στις «ορθολογικές» εννοείται ότι

κατατάσσονται εκείνες οι μορφές εκμετάλλευσης οι οποίες έχουν θετικό αντίκτυπο για την εκπλήρωση των γενικών στόχων της οδηγίας (άρθρο 9 παράγραφος 1 γ).

Οι ρητές απαιτήσεις που απαριθμούνται από την οδηγία για να διατηρηθούν οι πληθυσμοί των πτηνών σε επίπεδα που συμβαδίζουν με τις οικολογικές, επιστημονικές και πολιτιστικές απαιτήσεις, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών και ψυχαγωγικών απαιτήσεων (άρθρο 2) δεν είναι δυνατόν να οδηγήσουν στην έγκριση οποιασδήποτε άλλης εξαίρεσης. Σε ό,τι αφορά τις απαιτήσεις που ισχύουν στα θέματα της διαφύλαξης των οικοτόπων και της καταπολέμησης των πηγών ρύπανσης (άρθρα 3 και 4) δεν επιτρέπεται επίσης να ισχύσει καμία εξαίρεση.

Για τη χορήγηση των παρεκκλίσεων αυτών ισχύουν αυστηροί όροι, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται η έλλειψη κάθε ικανοποιητικής εναλλακτικής λύσης και η επιβολή αυστηρών ελέγχων. Στην περίπτωση του τρίτου λόγου εμφανίζεται εξάλλου ο περιορισμός σε « μικρές ποσότητες ». Η έννοια αυτή είναι κατ' ανάγκη σχετική και, όταν η παρέκκλιση αφορά τις απολήψεις, εκφράζεται καλύτερα σε σύγκριση μεταξύ του επιπέδου των απολήψεων αυτών και της ετήσιας θνησιμότητας των πληθυσμών που αφορά η σχετική παρέκκλιση. Μια παρέκκλιση που συνεπάγεται για τους πληθυσμούς αυτούς απώλειες κατώτερες του 1% της ετήσιας θνησιμότητας δύναται να θεωρηθεί μαθηματικά ως περιοριζόμενη σε « μικρή ποσότητα », εφόσον ο αντίκτυπός της είναι χαμηλότερος από την ασάφεια που περιβάλλει της γνώσεις για τις παραμέτρους της δυναμικής του πληθυσμού. Η απόληψη είναι στη συγκεκριμένη περίπτωση « μικρή » επίσης και σε σύγκριση με τα συνήθη χαρακτηριστικά αριθμητικά στοιχεία για τις θηρευτικές δραστηριότητες, γεγονός που είναι συμβιβάσιμο με την αντιμετώπιση των θηρευτικών δραστηριοτήτων με υπαγωγή τους στη γενική διάταξη (άρθρο 7) της οδηγίας, και με υπαγωγή των άλλων μορφών απόληψης στο καθεστώς των παρεκκλίσεων.

4.2. Νέες νομοθετικές διατάξεις που θεσπίστηκαν κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου, σημαντικές τροποποιήσεις που επήλθαν στις υφιστάμενες νομοθεσίες

Άρθρο 5 Γενικό καθεστώς προστασίας όλων των ειδών πτηνών που αφορά η οδηγία

Οι σημαντικές αλλαγές του γενικού καθεστώτος προστασίας που παρέχεται στα είδη των πτηνών οι οποίες τέθηκαν σε ισχύ κατά τη διάρκεια της καλυπτόμενης τριετίας αναλύονται ανάλογα με το εκάστοτε κράτος μέλος, και στις περιπτώσεις που αυτό κρίνεται αναγκαίο ανά εκάστοτε περιφέρεια.

Βέλγιο

Στην περιφέρεια της Φλάνδρας δεν υπήρξε καμία αλλαγή.

Στην περιφέρεια των Βρυξελλών εκδόθηκε ένα νέο διάταγμα. Το διάταγμα αυτό προστατεύει όλα τα είδη πτηνών.

Η περιφέρεια της Βαλονίας συμμορφώθηκε με τις διατάξεις της οδηγίας 79/409.

Δανία

Ο νόμος 209 της 6ης Μαΐου 1993 σχετικά με τις θηρευτικές δραστηριότητες και τη διαχείριση των κυνηγητικών πόρων τέθηκε σε ισχύ τον Απρίλιο του 1994.

Γερμανία

Δεν επήλθε καμία μεταβολή στο γενικό καθεστώς προστασίας. Συνέπεια της «τροποποίησης» της Bundesartenschutzverordnung (ομοσπονδιακού κανονισμού προστασίας των ειδών) ήταν η προσθήκη μιας σειράς ειδών στο παράρτημα I της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ στον πίνακα των ειδών που κρίνεται ότι απειλούνται με αφανισμό στη Γερμανία.

Ελλάδα

Δεν επήλθε καμία μεταβολή στο γενικό καθεστώς προστασίας. Έγιναν ορισμένες τροποποιήσεις στον κατάλογο των θηρεύσιμων ειδών. Οι τροποποιήσεις αυτές επεξηγούνται στα παρακάτω σημεία.

Ισπανία

Δεν επήλθε καμία μεταβολή στο γενικό καθεστώς προστασίας, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου. Ο νόμος 4/89 της 27ης Μαρτίου 1989 και το βασιλικό διάταγμα 439/1990 της 30ης Μαρτίου 1990 εξακολουθούν να αποτελούν τα κείμενα που θεσπίζουν το γενικό καθεστώς προστασίας στην Ισπανία. Ορισμένες αυτόνομες περιφέρειες (Aragon, Castilla και Leon, Extremadura, Murcia, Navarra) εξέδωσαν κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου περιφερειακά εκτελεστικά διατάγματα, στα οποία καθορίζονται, μεταξύ άλλων, οι περιφερειακοί πίνακες των απειλούμενων ειδών, ενώ θεσπίζονται επίσης τα περιφερειακά προγράμματα διατήρησης και ανάκτησης των απειλούμενων ειδών.

Γαλλία

Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου δεν πραγματοποιήθηκε καμία τροποποίηση στο γενικό καθεστώς προστασίας.

Ιρλανδία

Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου δεν πραγματοποιήθηκε καμία τροποποίηση στο γενικό καθεστώς προστασίας.

Ιταλία

Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου δεν έγινε καμία τροποποίηση στο γενικό καθεστώς προστασίας. Ο νόμος 157 του 1992 εξακολουθεί να αποτελεί το βασικό σημείο αναφοράς σε ό,τι αφορά την προστασία της άγριας πανίδας και τις θηρευτικές πρακτικές.

Λουξεμβούργο

Στην έκθεση παρουσιάζεται η εικόνα της νομοθεσίας. Με το νόμο της 2ας Απριλίου 1993 τροποποιείται και συμπληρώνεται η νομοθεσία του Λουξεμβούργου αναφορικά με τις θηρευτικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις αφορούν μεταξύ άλλων και τους όρους και τις λεπτομέρειες παραχώρησης των θηρευτικών δικαιωμάτων καθώς και τη δυνατότητα για τους αναγνωρισμένους οικολογικούς συλλόγους να προσφεύγουν ενώπιον των δικαστηρίων.

Κάτω Χώρες

Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου, έγιναν οι εξής νομοθετικές τροποποιήσεις :

- Οι τροποποιήσεις που ήταν αναγκαίες στους νόμους για τις θηρευτικές δραστηριότητες και τα πτηνά του 1936, συνεπεία της εκτέλεσης της οδηγίας για τα πτηνά, τέθηκαν σε ισχύ το 1993.
- Απαγορεύτηκε η χρήση του μολύβδου στα κυνηγητικά σκάγια

Αυστρία

Η Αυστρία προσχώρησε στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Ιανουαρίου 1995. Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία 79/409/ΕΟΚ αποτελούν στην Αυστρία αρμοδιότητα των κρατιδίων.

Βιέννη

Οι νομοθετικές διατάξεις που εκδόθηκαν στα κρατίδια της Βιέννης κατά το 1995 σε συνάρτηση με την ισχύουσα οδηγία 79/409/ΕΟΚ ήταν :

1. Ο νόμος της 19ης Οκτωβρίου 1984 για την προστασία και την διαχείριση της φύσης (Wiener Naturschutzgesetz 1984) (LBGI. 6/1985)
2. Το διάταγμα της 12ης Φεβρουαρίου 1985 για την προστασία των φυτών και των άγριων ζώων (Erste Wiener Naturschutzverordnung) (LBGI 7/1985)
3. Ο νόμος για τη ρύθμιση των θηρευτικών δραστηριοτήτων (Wiener Jagdesetz) (LBGI. 6/1948)
4. Το διάταγμα για τις ημερομηνίες λήξης της θηρευτικής περιόδου για τα θηρεύσιμα είδη (LBGI. 26/1975)

Κάτω Αυστρία

Η εφαρμογή της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ καλύπτεται στην Κάτω Αυστρία από τις εξής διατάξεις :

1. Τον νόμο για την προστασία της φύσης στην περιοχή της Κάτω Αυστρίας (LBGI. 5500)
2. Το διάταγμα για την προστασία των φυτών και των άγριων ζώων (LBGI. 5500/2)
3. Καθώς και από τον νόμο για τις θηρευτικές δραστηριότητες της Κάτω Αυστρίας (LBGI. 6500) και τα εκτελεστικά του διατάγματα (LBGI 6500/1).

Burgenland

Η ισχύουσα νομοθεσία στο Burgenland περιλάμβανε το 1995 :

1. Το γενικό διάταγμα για τη διατήρηση της φύσης της 11ης Μαρτίου 1992, που καλύπτει την διαφύλαξη των οικοτόπων που είναι σημαντικοί για τα φυτά και τα άγρια ζώα καθώς και τη διατήρηση των ειδών φυτών και ζώων (LBGI. 24/1992)
2. Το νόμο της 15ης Νοεμβρίου 1990 για τη διατήρηση της φύσης και την προστασία των τοπίων του Burgenland (LBGI. 27/1991)
3. Το νόμο της 27ης Οκτωβρίου 1993, ο οποίος τροποποιεί τον προαναφερόμενο νόμο της 15ης Νοεμβρίου 1990 (LBGI. 1/1994)

Άνω Αυστρία

Η ισχύουσα νομοθεσία κατά το 1995 στην Άνω Αυστρία περιλάμβανε:

1. Το νόμο του 1995 για την διατήρηση της φύσης και την προστασία των τοπίων της Άνω Αυστρίας (LBGI. 37/1995)
2. Το εκτελεστικό διάταγμα της κυβέρνησης της Άνω Αυστρίας της 11ης Δεκεμβρίου 1995 σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου για τη διατήρηση της φύσης και της προστασίας των τοπίων (LBGI. 110/1995)
3. Το διάταγμα της κυβέρνησης της Άνω Αυστρίας της 7ης Μαΐου 1990 για τις ημερομηνίες λήξης της θηρευτικής περιόδου για τα θηρεύσιμα ζώα (LBGI. 30/90)

Steiermark

Για την εφαρμογή στη Στυρία των διατάξεων της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ ήταν αναγκαία η προσαρμογή της νομοθεσίας. Τον Ιούνιο του 1995 δημοσιεύθηκε ο νέος νόμος για την διατήρηση της φύσης στη Στυρία, στον οποίο λαμβάνονται υπόψη οι απαιτήσεις της οδηγίας για τα πτηνά, καθώς και της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ

Καρινθία

Η νομοθεσία συμμορφώθηκε στην Καρινθία με τις διατάξεις της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, με την έκδοση:

1. Του διατάγματος LBGI 87/1995, κατ' εφαρμογή του νόμου για την προστασία της φύσης στην Καρινθία (LBGI 54/1986)
2. Του διατάγματος για την προστασία των ζώων (LBGI 3/1989)
3. Των τροποποιητικών διατάξεων του νόμου για τις θηρευτικές δραστηριότητες του 1978 (LBGI. 108/1996).

Salzburg

Το 1995, οι νομοθετικές διατάξεις που σχετίζονταν με τα θέματα της διατήρησης της φύσης στα κρατίδια του Salzburg ήταν οι εξής:

1. Ο νόμος για τη διατήρηση της φύσης στο Salzburg (LBGI. 1/1993 και LBGI. 65/1994)
2. Το διάταγμα για την προστασία των ειδών φυτών (LBGI. 46/1994)
3. Το διάταγμα για την προστασία των ειδών των ζώων (LBGI. 12/1980, όπως αναπροσαρμόστηκε με τα κείμενα που δημοσιεύθηκαν LBGI. 55/1981 και 10/1989)
4. Ο νόμος για τις θηρευτικές δραστηριότητες (LBGI. 100/1993)
5. Το διάταγμα για τις ημερομηνίες λήξης της θηρευτικής περιόδου (LBGI 33/1987)

Τυρόλο

Οι εξής νομοθετικές διατάξεις ίσχυαν στο Τυρόλο, το 1995 :

1. Ο νόμος της 18ης Μαρτίου 1991 για τη διατήρηση της φύσης στο Τυρόλο (LGBI. 29/1991)
2. Το διάταγμα για τη διατήρηση της φύσης στο Τυρόλο της 22ας Απριλίου 1975, το οποίο καλύπτει την προστασία των μη θηρεύσιμων άγριων φυτών και ζώων (LGBI 29/1975)
3. Ο νόμος για τις θηρευτικές δραστηριότητες στο Τυρόλο (LGBI 60/1983) με τις τροποποιήσεις του (LGBI 19/1995) καθώς και τα εκτελεστικά διατάγματα (LGBI 30/1996) με τις τροποποιήσεις τους.

Vorarlberg

Το 1995 ίσχυαν στην περιοχή του Vorarlberg οι εξής νομοθετικές διατάξεις :

1. Ο νόμος της 26ης Αυγούστου 1969 για τη διατήρηση της φύσης στο Vorarlberg (LGBI. 36/1969), όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον νόμο της 18ης Μαΐου 1988 (LGBI. 23/1988)
2. Το διάταγμα για την προστασία των άγριων φυτών και των μη θηρεύσιμων άγριων ζώων (LGBI. 10/1979), όπως αυτό τροποποιήθηκε από το διάταγμα που δημοσιεύεται στην LGBI. 41/1988
3. Ο νόμος για την προστασία των τοπίων του Vorarlberg (LGBI. 1/1982), όπως αυτός τροποποιήθηκε από το νόμο LGBI 22/1988

Πορτογαλία

Με το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 224/93 μεταφέρονται στην εθνική νομοθεσία οι τροποποιήσεις που έχουν επέλθει στο παράρτημα I (βλ. 91/244/EOK) της οδηγίας για τα πτηνά. Στη φάση της προετοιμασίας τους είναι εξάλλου οι μεταφορές που έχουν καταστεί αναγκαίες συνεπεία της τροποποίησης του παραρτήματος II (βλ. 94/24/EOK) της οδηγίας για τα πτηνά.

Σουηδία

Η Σουηδία προσχώρησε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την 1η Ιανουαρίου 1995. Οι εργασίες προπαρασκευής της σουηδικής νομοθεσίας για τη συμμόρφωσή της προς τις απαιτήσεις που καθορίζονται από το κοινοτικό δίκαιο προστασίας του περιβάλλοντος είχαν ήδη αρχίσει μερικά χρόνια νωρίτερα.

Σε ό,τι αφορά τις διατάξεις της οδηγίας 79/409/EOK, οι σουηδικές αρχές είναι της γνώμης ότι είχαν ήδη τεθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό σε ισχύ στο σουηδικό δίκαιο από τις υφιστάμενες νομοθετικές διατάξεις. Οι εργασίες που αποσκοπούν στην συμπλήρωση της νομοθεσίας, λαμβανομένης υπόψη της οδηγίας για την προστασία των πτηνών, εγκαινιάσθηκαν το 1994. Οι σημαντικότερες σουηδικές διατάξεις στον τομέα αυτό είναι οι εξής :

- Ο νόμος για την προστασία της φύσης και το διάταγμα για την προστασία της φύσης.
- Ο νόμος για τις θηρευτικές δραστηριότητες και το διάταγμα για τις θηρευτικές δραστηριότητες.
- Ο νόμος για την καλλιέργεια των γεωργικών γαιών.

- Ο νόμος για την προστασία των δασών.
- Ο νόμος για τη διαχείριση των φυσικών πόρων.
- Το διάταγμα για τη διαχείριση της προστασίας της φύσης, στο οποίο περιλαμβάνονται διατάξεις οι σχετικές με τη θηρευτική δραστηριότητα (SNFS 1994:3).
- Ο νόμος για τα μέτρα που αφορούν τα ζώα και τα φυτά που υπάγονται στα προστατευόμενα είδη.

Φινλανδία

Η Φινλανδία έγινε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 1η Ιανουαρίου 1995, ημερομηνία από την οποία απέκτησαν υποχρεωτική ισχύ οι διατάξεις της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ για τα πτηνά και της οδηγίας 94/24/ΕΟΚ με την οποία τροποποιείται το παράρτημα II της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ. Η οδηγία για τα πτηνά αποτέλεσε επίσης το υπόβαθρο για την επεξεργασία των διατάξεων της φινλανδικής νομοθεσίας, και μάλιστα πριν από την ουσιαστική προσχώρηση της Φινλανδίας.

Την 1η Ιανουαρίου 1995, είχε τεθεί σε ισχύ ο νόμος για την προστασία της φύσης (συλλογή των νομοθετικών πράξεων της Φινλανδίας 71/23), με τις ανάλογες τροποποιήσεις και τις επανειλημμένες τμηματικές αναπροσαρμογές του. Το καθήκον με το οποίο επιφορτίστηκε η ομάδα εργασίας για την επεξεργασία του εν λόγω νόμου, η οποία συγκροτήθηκε στις 17 Μαρτίου 1993 με εντολή του Υπουργού Περιβάλλοντος, ήταν ακριβώς να προπαρασκευάσει την πρόταση συνολικής αναμόρφωσης του νόμου για την προστασία της φύσης. Καθώς εκείνη την εποχή δεν είχε ακόμη ληφθεί καμία οριστική απόφαση σχετικά με την προσχώρηση της Φινλανδίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η εντολή που είχε δοθεί στην ομάδα εργασίας ήταν να λάβει υπόψη της τις υποχρεώσεις που θα απέρρεαν από την ενδεχόμενη προσχώρηση στο πλαίσιο των διατάξεων της φινλανδικής νομοθεσίας για την προστασία της φύσης. Η ομάδα εργασίας παρέδωσε στις 29 Δεκεμβρίου του 1994 την έκθεσή της η οποία περιλάμβανε την πρόταση νόμου προς εκτέλεση των διατάξεων της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ για τη διατήρηση των αγρίων πτηνών .

Ηνωμένο Βασίλειο

Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου δεν θεσπίστηκε καμία νέα νομοθετική διάταξη.

Στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να μνημονεύσουμε ότι η συμφωνία για τη διατήρηση των αποδημητικών ειδών των υδρόβιων πτηνών της Αφρικής και Ευρασίας (AEWA) προπαρασκευάστηκε κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου. Η συμφωνία αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο της σύμβασης της Βόννης και μονογράφηκε τον Ιούνιο του 1995 από 53 χώρες οι οποίες βρίσκονται στη ζώνη εξάπλωσης των υδρόβιων αποδημητικών πτηνών, μεταξύ των οποίων είναι και οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και η Κοινότητα.

4.3. Μεταβολές που έχουν επέλθει στο καθεστώς θήρας των κρατών μελών αναφορικά με τον αριθμό των θηρευομένων ειδών, τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης της θηρευτικής περιόδου, καθώς και τις ζώνες αποκλεισμού.

Οι διατάξεις που θεσπίζονται στο άρθρο 5 της οδηγίας δεν αφορούν όλα τα είδη πτηνών. Εξ αιτίας του επιπέδου του πληθυσμού τους, της γεωγραφικής κατανομής και των τάσεων που εμφανίζει η δυναμική του πληθυσμού τους στο σύνολο του εδάφους της Κοινότητας, το κυνήγι 24 ειδών (παράρτημα II/1) επιτρέπεται σύμφωνα με τη νομοθεσία των κρατών μελών. Το κυνήγι άλλων 56 ειδών (παράρτημα II/2) επιτρέπεται μόνο σε ορισμένες χώρες. Ωστόσο, δεν επιτρέπεται το κυνήγι κανενός των προαναφερομένων ειδών κατά τη διάρκεια των διαφόρων φάσεων της αναπαραγωγής. Η απαγόρευση αυτή καλύπτει στην περίπτωση των αποδημητικών ειδών και την περίοδο της επιστροφής τους στα εδάφη της αναπαραγωγής.

Στην κλίμακα της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατέστη αναγκαία η αναπροσαρμογή των διατάξεων του παραρτήματος II (βλ. οδηγία 94/24/ΕΟΚ¹¹) της οδηγίας για τα πτηνά. Ορισμένα είδη από τις οικογένειες των corvidae και laridae καθώς και το ψαρόνι προστέθηκαν στο παράρτημα II/2.

Συνεπεία των τροποποιήσεων που θεσπίστηκαν με την οδηγία 94/24/ΕΟΚ περί τροποποίησης της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, τα παραρτήματα II.1 και II.2 της ενοποιημένης οδηγίας ενεφάνιζαν στα τέλη της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου την εξής εικόνα:

Πίνακας 1. Τροποποιημένο παράρτημα II.1

Είδη	BE	DK	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	SE	FI	UK
Anser fabalis	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Anser anser	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Branta canadensis	*	*	*			*	*			*			*	*	*
Anas penelope	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Anas strepera	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Anas crecca	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Anas platyrhynchos	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Anas acuta	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Anas querquedula	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Anas clypeata	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Aythya ferina	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Aythya fuligula	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Lagopus l. scoticus							*								*
Lagopus mutus			*		*	*		*			*		*	*	*
Alectoris graeca			*	*		*		*			*				
Alectoris rufa					*	*		*				*			*
Perdix perdix	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Phasianus colchicus	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Fulica atra	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Lymnocyrtus minimus	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Gallinago gallinago	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Scolopax rusticola	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Columba livia ⁽¹⁾			*	*	*	*	*	*			*	*			*
Columba palumbus	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

⁽¹⁾ οι εξεταζόμενοι στον εν λόγω πίνακα πληθυσμοί είναι οι πληθυσμοί του είδους *Columba livia* που ζουν σε άγρια κατάσταση και όχι οι πληθυσμοί που προέρχονται από τα κατοικίδια περιστέρια

¹¹ ΕΕ L 164, 30.6.1991, σ. 9.

* το είδος απαντάται στο κράτος μέλος και το κυνήγι του επιτρέπεται στο κράτος αυτό, βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 3

Είδη για τα οποία έχει θεσμοθετηθεί η σχετική κυνηγετική περίοδος στο κράτος μέλος, στα τέλη της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου

Πίνακας 2. Τροποποιημένο παράρτημα II.2

Είδη	BE	DK	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	SE	FI	UK
Cygnus olor			*								*				
Anser brachyrhynchus	*	*					*								*
Anser albifrons	*	*	*	*		*	*			*			*		*
Branta bernicla		*	*												
Netta rufina					*	*									
Aythya marila	*	*	*	*		*	*			*					*
Somateria mollissima		*				*	*						*	*	
Clangula hyemalis		*				*	*						*	*	*
Melanitta nigra		*	*			*	*						*	*	*
Melanitta fusca		*	*			*	*						*	*	*
Bucephala clangula		*		*		*	*				*		*	*	*
Mergus serrator		*					*						*	*	
Mergus merganser		*					*						*	*	
Bonasa bonasia						*					*		*	*	
Lagopus l. lagopus													*	*	
Tetrao tetrix	*		*M			*M		*			*		*	*	*
Tetrao urogallus			*M			*M		*			*		*	*	*
Alectoris barbara					*			*							
Alectoris chukar				*											
Coturnix coturnix				*	*	*		*			*	*			
Meleagris gallopavo			*								*				
Rallus aquaticus						*		*							
Gallinula chloropus	*			*		*		*				*			*
Haematopus ostralegus		*				*									
Pluvialis apricaria	*	*		*		*	*	*		*		*			*
Pluvialis squatarola		*				*									*
Vanellus vanellus	*	*		*	*	*	*	*							
Calidris canutus		*				*									
Philomachus pugnax						*		*							
Limosa limosa		*				*									
Limosa lapponica		*				*									*
Numenius phaeopus		*				*									*
Numenius arquata		*				*	*								*
Tringa erythropus		*				*									
Tringa totanus		*				*		*							*
Tringa nebularia		*				*									
Larus ridibundus	*	*	*		*						*		*		
Larus cachinnans					*										
Larus canus		*	*										*	*	
Larus fuscus		*	*		*										
Larus argentatus	*	*	*		*								*	*	
Larus marinus		*	*										*	*	
Columba oenas				*	*	*						*			
Streptopelia decaocto		*	*			*					*				
Streptopelia turtur				*	*	*		*			*	*			
Alauda arvensis				*		*		*							
Turdus merula				*		*		*				*	*		
Turdus pilaris				*	*	*		*			*	*	*	*	
Turdus philomelos				*	*	*		*				*			
Turdus iliacus				*	*	*		*				*			

Turdus viscivorus				*	*	*						*			
Sturnus vulgaris				*	*	*						*			
Garrulus glandarius	*	*	*			*		*	*	*		*	*		*
Pica pica	*	*	*	*	*	*		*	*	*		*	*	*	*
Corvus monedula				*	*					*			*	*	*
Corvus frugilegus						*							*		*
Corvus corone	*	*	*	*	*	*		*	*	*		*	*	*	*

* σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7, παράγραφος 3, τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν το κυνήγι των ειδών αυτών

*M αποκλειστικά τα αρσενικά

 είδη για τα οποία έχει καθιερωθεί η ανάλογη κυνηγητική περίοδος στο κράτος μέλος στα τέλη της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου

Άρθρο 6 Έγκριση των δραστηριοτήτων εμπορίας για τα είδη που αναφέρονται στο παράρτημα III, μέρος 2

Οι όροι που απαιτούνται δεν έχουν ακόμη εκπληρωθεί σε όλα τα κράτη μέλη και καμία νομοθετική τροποποίηση δεν έγινε κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου. Στο Ηνωμένο Βασίλειο έγινε ανασκόπηση των ισχυόντων κανόνων ελέγχου, το 1993 και το 1994. Η αναθεώρηση αυτή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι επιδιωκόμενοι στόχοι ελέγχου (προστασία των ειδών που ζουν σε άγρια κατάσταση και προάσπιση των δικαιωμάτων των προσώπων που ασκούν νομίμως το εμπόριο των νεκρών πτηνών) θα επιτυγχάνονταν αποτελεσματικότερα, με την εφαρμογή ενός γενικευμένου συστήματος αδειών. Στη Σουηδία, το άρθρο 1 του νόμου (SFS 1994:1818) περιλαμβάνει σχετική διάταξη, με την οποία εξουσιοδοτείται η κυβέρνηση να θεσπίσει τα απαιτούμενα διατάγματα, τα οποία παρόλα αυτά εκδόθηκαν έπειτα από την παρέλευση της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου. Στη Φινλανδία, επιτρέπεται η εμπορία των ιθαγενών κυνηγετικών ειδών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα III, με εξαίρεση τα είδη *Anser albifrons*, *Aythya marila*, *Melanitta nigra*, *Pluvialis apricaria*, *Lymnocryptes minimus* και *Gallinago gallinago*.

Άρθρο 7 Απολήψεις, θηρευτικά μέσα και τόποι σύλληψης

Οι σημαντικές μεταβολές που επήλθαν στον πίνακα των θηρεύσιμων ειδών πτηνών και στις κυνηγετικές περιόδους και οι οποίες τέθηκαν σε ισχύ κατά τη διάρκεια της καλυπτόμενης τριετίας αναλύονται χωριστά ανά κράτος μέλος, ενώ για τα νέα κράτη μέλη αναλύεται η ισχύουσα κατάσταση της νομοθεσίας.

Βέλγιο

Σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονική περίοδο, δεν επήλθε καμία σημαντική μεταβολή.

Δανία

Στην έκθεση δεν περιλαμβάνονται πληροφορίες αναφορικά με το σημείο αυτό

Γερμανία

Δεν επήλθε καμία μεταβολή σε συνάρτηση με την προηγούμενη χρονική περίοδο

Ελλάδα

Το Υπουργείο Γεωργίας δημοσιεύει κάθε χρόνο και συγκεκριμένα τον Ιούλιο το κείμενο με τίτλο «Ο κυνηγητικός κανονισμός του έτους», με τον οποίο καθορίζονται οι κυνηγητικές περίοδοι σε εθνικό επίπεδο. Το 1993 αφαιρέθηκαν όλα τα είδη χηνών (*Anser spp.* και *Branta spp.*) από τον πίνακα των θηρεύσιμων ειδών στην Ελλάδα. Η απόφαση αυτή είχε ως αποτέλεσμα την απόσυρση από τον πίνακα των ειδών *Anser fabalis* και *Anser albifrons*, εφόσον τα άλλα είδη χηνών που συναντώνται τακτικά στην Ελλάδα τελούσαν ήδη υπό προστασία.

Το 1994, η κύρια τροποποίηση αφορούσε την περικοπή της κυνηγητικής περιόδου, με πρόβλεψη ότι η κυνηγητική περίοδος θα έληγε στις 28 Φεβρουαρίου και όχι πλέον, όπως παλαιότερα, στις 10 Μαρτίου. Κατά τη διάρκεια του ίδιου έτους, αφαιρέθηκε από τον κατάλογο των θηρεύσιμων ειδών η πάπια *Anas strepera*. Εξάλλου, τέσσερα νέα είδη προστέθηκαν στον ίδιο αυτό κατάλογο (πρόκειται για τα είδη *Pica pica*, *Corvus monedula*, *C. corone* και *Sturnus vulgaris*) συνεπεία της τροποποίησης του παραρτήματος II (βλ. οδηγία 94/24/ΕΟΚ) της οδηγίας για τα πτηνά.

Ισπανία

Στο επίπεδο του κράτους μέλους δεν υπήρξε καμία σημαντική μεταβολή, σε συνάρτηση με την προηγούμενη χρονική περίοδο.

Γαλλία

Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου έγιναν δύο σημαντικές μεταβολές

- Οι αναλυτικές λεπτομέρειες εκτέλεσης των διατάξεων της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ στη Γαλλία θεμελιώνονται στην πρακτική της κλιμάκωσης των ημερομηνιών λήξης της κυνηγητικής περιόδου κατά τη διάρκεια του Φεβρουαρίου. Οι επανειλημμένες περιπτώσεις αμφισβήτησης των προαναφερόμενων λεπτομερειών εκτέλεσης του νόμου είχαν ως αποτέλεσμα την κατάθεση στις 15 Ιουλίου του 1994 σχετικής πρότασης νόμου στη γαλλική βουλή (νόμος αριθ. 94/591).
- Συνεπεία της τροποποίησης των διατάξεων του παραρτήματος II της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ από την οδηγία 94/24/ΕΚ, καταργήθηκε το άρθρο R. 227-27 του κώδικα της υπαίθρου (code rural). Πράγματι, τα είδη *Sturnus vulgaris*, *Pica pica*, *Corvus frugilegus*, *Corvus corone*, και *Garrulus glandarius* που αφορούσε το εν λόγω άρθρο θεωρείται πλέον ότι συγκαταλέγονται στα θηρεύσιμα είδη και δεν καλύπτονται, κατά συνέπεια, από τα διατάγματα που αφορούν το κυνήγι.

Ιρλανδία

Σε συνάρτηση με την προηγούμενη χρονική περίοδο, δεν υπήρξε καμία μεταβολή.

Ιταλία

Σε συνάρτηση με την προηγούμενη χρονική περίοδο, δεν πραγματοποιήθηκε καμία μεταβολή.

Λουξεμβούργο

Δεν πραγματοποιήθηκε καμία μεταβολή, σε συνάρτηση με την προηγούμενη χρονική περίοδο.

Κάτω Χώρες

Δεν έγινε καμία μεταβολή, σε συνάρτηση με την προηγούμενη χρονική περίοδο.

Αυστρία

Η Αυστρία εντάχθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την 1η Ιανουαρίου του 1995. Η κατάσταση της νομοθεσίας της και ιδίως των νομοθετικών διατάξεων που αφορούν τις θηρευτικές πρακτικές αναλύεται στη συνέχεια στο σημείο 4.2.

Πορτογαλία

Με το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 224/93 της 18ης Ιουνίου τροποποιείται ο κατάλογος των ειδών που συμπεριλαμβάνονται στον κατάλογο των θηρεύσιμων ειδών και με τον τρόπο αυτό μεταφέρονται στο εσωτερικό δίκαιο οι τροποποιήσεις που έχουν επέλθει στην οδηγία 79/409/ΕΟΚ από την οδηγία 91/244/ΕΟΚ.

Σουηδία

Η Σουηδία εντάχθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την 1η Ιανουαρίου του 1995. Στο εθνικό διάταγμά της για το κυνήγι διευκρινίζονται οι χρονικές περίοδοι κατά τη διάρκεια των οποίων επιτρέπεται το κυνήγι στις διάφορες περιοχές της χώρας. Σε ό,τι αφορά τα πτηνά, γίνεται διάκριση μεταξύ των γενικών κυνηγητικών όρων και των προστατευτικών όρων κυνηγιού. Στο παράρτημα I του διατάγματος αναφέρονται οι χρονικές περίοδοι κατά τη διάρκεια των οποίων επιτρέπεται το γενικευμένο κυνήγι. Οι περίοδοι κατά τις οποίες ισχύουν οι προστατευτικοί όροι κυνηγιού, στόχος των οποίων είναι η αποφυγή της πρόκλησης ζημιών στα κυνηγητικά είδη, αναφέρονται στο παράρτημα 4. Το παράρτημα 1 του άρθρου του διατάγματος για το κυνήγι, συνεπεία της προσχώρησης της Σουηδίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τροποποιήθηκε ως εξής: το καλοκαιρινό κυνήγι του *Scolopax rusticola* απαγορεύεται πλέον, ενώ η έναρξη της κυνηγητικής περιόδου μετατέθηκε στις 21 Αυγούστου. Η λήξη της κυνηγητικής περιόδου του *Columba palumbus* μετατίθεται από την 1η Αυγούστου στην 1η Σεπτεμβρίου. Το κυνήγι των ειδών *Corvus corone*, *Corvus monedula* και *Pica pica* που επιτρέπταν όλο το έτος, δεν επιτρέπεται πλέον, με εξαίρεση το χρονικό διάστημα από την 1η Αυγούστου μέχρι την 15η Απριλίου. Η έναρξη της κυνηγητικής περιόδου για το είδος *Corvus frugilegus* μετατίθεται από τις 10 Μαΐου στην 1η Αυγούστου. Καταργήθηκε εξάλλου η γενική κυνηγητική περίοδος που αφορούσε τα είδη *Phalacrocorax carbo* και *Corvus corax*.

Φινλανδία

Η Φινλανδία εντάχθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την 1η Ιανουαρίου του 1995. Ο νέος φινλανδικός κυνηγητικός νόμος (συλλογή των νομοθετικών πράξεων της Φινλανδίας 615/93) τέθηκε σε ισχύ την 1η Αυγούστου του 1993. Κατά την επεξεργασία του, συνυπολογίστηκαν και οι διατάξεις της οδηγίας για τα πτηνά.

Από τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα II/1 της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, τα *Alectoris graeca* και *Alectoris rufa* δεν απαντώνται στη Φινλανδία. Τα είδη *Anas strepera*, *Lymnocyttus minimus* και *Gallinago gallinago* προστατεύονται στη Φινλανδία.

Ηνωμένο Βασίλειο

Σε συνάρτηση με την προηγούμενη χρονική περίοδο δεν επήλθε καμία σημαντική μεταβολή.

Πραγματοποιήθηκε σχετική έρευνα, για να προσμετρηθεί ο αντίκτυπος που θα μπορούσε να έχει η εφαρμογή της πρότασης τροποποίησης του άρθρου 7 της οδηγίας, που είχε υποβληθεί από την Επιτροπή. Σκοπός της τροποποίησης αυτής ήταν να επιτραπεί η παράταση της κυνηγητικής περιόδου (λήξη της κυνηγητικής περιόδου, αργότερα). Όπως κατέδειξαν οι JNCC και DOE, ενώπιον της επιφορτισμένης με το συγκεκριμένο θέμα επιτροπής της βουλής

των λόρδων, η πρόταση αυτή θα μπορούσε να έχει ολέθριες επιπτώσεις για το βρετανικό πληθυσμό ορισμένων ειδών αποδημητικών πτηνών. Στην έκθεση που καταρτίστηκε από την επιτροπή της βουλής των λόρδων υιοθετούνται τα επιχειρήματα υπέρ της διατήρησης των ειδών και απευθύνεται η σύσταση να αποσυρθεί η αντίστοιχη πρόταση της Κοινότητας.

Το Σεπτέμβριο του 1995 εγκαινιάστηκε η κυβερνητική πρωτοβουλία, στόχος της οποίας είναι να απαγορευθεί σε όλους τους υγρότοπους, το Σεπτέμβριο του 1997, η χρήση μολύβδου στα κυνηγητικά σκάγια.

Άρθρο 8: Κατάσταση της αντίστοιχης νομοθεσίας σε ό,τι αφορά το παράρτημα IV της οδηγίας.

Τα κράτη μέλη ενέκριναν συνολικά τα απαιτούμενα μέτρα και μάλιστα συχνά πριν από την έναρξη ισχύος της οδηγίας. Στις εκθέσεις που υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη δεν γίνεται λόγος για καμία σημαντική μεταβολή. Οφείλει ωστόσο να επισημανθεί ότι οι επιταγές του άρθρου 8 ενσωματώθηκαν ρητά στην γερμανική νομοθεσία, τον Ιούλιο του 1994.

4.4. Σημαντικές αποκλίσεις από το καθεστώς προστασίας, οι οποίες ανέκυψαν, εξαλείφθηκαν ή τροποποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου (άρθρο 9).

Για την εξεταζόμενη τριετία καταρτίστηκε μια ετήσια ανασκόπηση των εκθέσεων του άρθρου 9, οι οποίες χορηγούνται από τα κράτη μέλη.

Πίνακας 3. Αριθμός παρεκκλίσεων, ανά κράτος μέλος

	1993	1994	1995
BE (Βέλγιο)	21	20	19
DK (Δανία)	12	12	17
DE (Γερμανία)	99	118	169
GR (Ελλάδα)	4	4	4
ES (Ισπανία)	51	58	72
FR (Γαλλία)	39	34	33
IE (Ιρλανδία)	18	22	23
IT (Ιταλία)	5	25	33
LU (Λουξεμβούργο)	4	0	0
NL (Κάτω Χώρες)	29	31	27
AT (Αυστρία)	*	*	7
PT (Πορτογαλία)	7	7	17
SE (Σουηδία)	*	*	32
FI (Φινλανδία)	*	*	4
UK(Ηνωμένο Βασίλειο)	13	13	13

* Όλα τα κράτη μέλη διαβίβασαν κάθε χρόνο την έκθεσή τους στην Επιτροπή. Η Αυστρία, η Σουηδία και η Φινλανδία έγιναν κράτη μέλη το 1995.

Καταβλήθηκαν προσπάθειες για την απλούστευση και ενοποίηση της διαδικασίας κοινοποίησης των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στο άρθρο 9 της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ. Η μονάδα "JNCC support unit"¹² ανέπτυξε με την χρηματοδοτική υποστήριξη της Επιτροπής το αντίστοιχο σύστημα πληροφόρησης. Σε αυτό το σύστημα συλλογής και παρουσίασης εντάσσεται μια βάση

¹² Η Joint Nature Conservation Committee αποτελεί το βασικό διοικητικό όργανο του Ηνωμένου Βασιλείου για την εφαρμογή της οδηγίας για τα πτηνά.

δεδομένων στην οποία καταγράφονται όλες οι παρεκκλίσεις που διαβιβάζονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή από τα κράτη μέλη.

5. ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ (ΑΡΘΡΑ 10, 11, (13 ΚΑΙ 14))

5.1. Στόχοι των άρθρων αυτών

- Η προστασία των ειδών συνεπάγεται πολύ συχνά και τη διαχείριση των οικοτόπων τους. Προϋπόθεση για τη διαχείριση αυτή είναι η καλή γνώση των παραγόντων που επηρεάζουν, ή και μερικές φορές προκαθορίζουν, την παρουσία ενός είδους ή μιας ομάδας ειδών σε ένα συγκεκριμένο οικοτόπο. Οι γνώσεις αυτές που είναι το αποτέλεσμα των περιστασιακών παρατηρήσεων και των μεθοδικών ερευνών εξακολουθούν να εμφανίζουν πολύ συχνά μεγάλα κενά ή να επιδέχονται βελτιώσεις. Η επιστημονική έρευνα, που συνιστά το θεμέλιο της ορθολογικής διαχείρισης του πληθυσμού των πτηνών και των οικοτόπων τους, αποτελεί στο πλαίσιο αυτό ως εκ τούτου έναν από τους βασικούς πυλώνες του γενικότερου συστήματος διατήρησης των αγρίων πτηνών. Η ανάπτυξή της και ο συντονισμός των ερευνών μεταξύ των κρατών μελών αξίζει κατά συνέπεια να τονωθούν. Με το άρθρο 10 της οδηγίας επιβάλλεται στα κράτη μέλη η υποχρέωση να εκτελούν τις ερευνητικές τους εργασίες για τους σκοπούς της προστασίας, της διαχείρισης και της εκμετάλλευσης του πληθυσμού των πτηνών. Στο παράρτημα V της οδηγίας προσδιορίζεται ο κατάλογος των προτεραιοτήτων στο σημείο αυτό.
- Τα κράτη μέλη έχουν επιφορτισθεί με την υποχρέωση να ελέγχουν την εισαγωγή κάθε είδους πτηνών που δεν ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών, για να εξασφαλιστεί ότι δεν θα υποστούν ζημιές η τοπική χλωρίδα και πανίδα. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να συμβουλευονται την Επιτροπή για κάθε σχετικό σχέδιο εισαγωγής ειδών. Με τη διάταξη του άρθρου 11 προστατεύονται λοιπόν η άγρια χλωρίδα και η πανίδα στο σύνολό τους από τα περιστατικά άκαιρης εισαγωγής ειδών πτηνών, ξένων προς την πανίδα της Ένωσης.

5.2. Αναγκαίες έρευνες και εργασίες που έχει αναλάβει η Επιτροπή

Ενθάρρυνση των αναγκαίων ερευνών και εργασιών, για τους σκοπούς της προστασίας, της διαχείρισης και της εκμετάλλευσης όλων των ειδών πτηνών, που αφορά το άρθρο 1.

Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου και χάρη στην χρηματοδοτική υποστήριξη ενός σχεδίου Life Nature επί μία τριετία, ο η οργάνωση BirdLife International, σε συνεργασία με τον οργανισμό Wetlands International, επεξεργάστηκε σε κοινοτικό επίπεδο τα προγράμματα δράσης για τα 23 είδη που υπάρχουν στην Ευρώπη και τα οποία επηρεάζονται συνολικά. Τα προγράμματα αυτά δημοσιεύθηκαν τον Οκτώβριο του 1996 από το Συμβούλιο της Ευρώπης (και η γαλλική τους μετάφραση, το 1997¹³). Στα προγράμματα δράσης παρέχονται πληροφορίες για το καθεστώς, τις οικολογικές συνθήκες, τις απειλές και τα εφαρμοζόμενα μέτρα διατήρησης. Τα προγράμματα επιτρέπουν τον σαφή ορισμό των στόχων διατήρησης και την ανάληψη πρωταρχικών προγραμμάτων δράσης για κάθε είδος. Τα 23 αυτά είδη συμπεριλαμβάνονται επίσης στα είδη που κρίνεται ότι έχουν πρωταρχική σημασία, βάσει του χρηματοδοτικού κανονισμού LIFE-Nature. Από τα ταμεία του LIFE και τους προκατόχους του

¹³ Heredia B., L. Rose & M. Painter (Eds). 1997. Les oiseaux mondialement menacés: situation en Europe. Plans d'actions. Starsbourg, Editions du Conseil de l'Europe.

(βλ. στον πίνακα 4) χορηγήθηκε ήδη χρηματοδοτική υποστήριξη σε 25 σχέδια, με κύριο άξονα τις πλέον κατεπείγουσες δράσεις που έχουν προσδιοριστεί για τα είδη αυτά.

Πίνακας 4. Χρηματοδοτική υποστήριξη από τους πόρους του ταμείου LIFE¹⁴ και τους προκατόχους του (ACE και ACNAT¹⁵) για τα 23 είδη πτηνών που απειλούνται συνολικά στην Ευρώπη (τα οποία αντιγράφονται από τα «προγράμματα δράσης για τα είδη πτηνών που απειλούνται συνολικά στην Ευρώπη» από τη δημοσίευση «La Lettre d'Information Natura 2000 2, του Δεκεμβρίου 1996).

Είδη	Αριθμός σχεδίων	Συνεισφορά ΕΚ σε ευρώ	Ενδιαφερόμενη χώρα
<i>Acrocephalus paludicola</i>	-	-	-
<i>Aegypius monachus</i>	1	135.000	Ισπανία
<i>Anser erythropus</i>	1	400.000	Ελλάδα
<i>Aquila adalberti</i>	1	9.157.000	Ισπανία
<i>Aquila heliaca</i>	-	-	-
<i>Branta ruficollis</i>	-	-	-
<i>Chlamydotis undulata</i>	1	170.000	Ισπανία
<i>Columba bollii</i> <i>Columba junoniae</i> <i>Fringilla teydea</i>	3	1.580.000	Ισπανία
<i>Columba trocaz</i>	2	950.000	Πορτογαλία
<i>Crex crex</i>	2	1.182.000	Βέλγιο, Γαλλία, Ιρλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο
<i>Falco naumanni</i>	-	-	-
<i>Larus audouinii</i>	1	494.000	Ελλάδα
<i>Marmaronetta angustirostris</i>	1	300.000	Ισπανία
<i>Numenius tenuirostris</i>	3	494.000	Βέλγιο, Ελλάδα, Ιταλία
<i>Otis tarda</i>	5	3.649.000	Πορτογαλία, Ισπανία
<i>Oxyura leucocephala</i>	1	20.800	Ιταλία
<i>Pelecanus crispus</i>	1	120.000	Ελλάδα
<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>	-	-	-
<i>Pterodroma feae</i> <i>Pterodroma madeira</i>	1	800.000	Πορτογαλία
<i>Pyrrhula murina</i>	1	350.000	Πορτογαλία

Σημείωση: ορισμένα από τα είδη που παρατίθενται στο πίνακα έχουν επίσης έμμεσα ευεργετηθεί από τους πόρους των ταμείων του LIFE στο πλαίσιο της υλοποίησης σχεδίων, με κύριο αντικείμενο άλλα είδη ή οικοτόπους.

Όπως επίσης αποφασίστηκε από την Επιτροπή του ORNIS, κατά την εξεταζόμενη χρονική περίοδο, η υλοποίηση των προγραμμάτων διαχείρισης για τα θηρέσιμα είδη η κατάσταση διατήρησης των οποίων είναι δυσμενής έχει προτεραιότητα. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου συγκεντρώθηκαν και τα πρώτα στοιχεία που θα δώσουν τη δυνατότητα επεξεργασίας των προαναφερόμενων προγραμμάτων διαχείρισης.

¹⁴ Το ταμείο LIFE-Nature αποτελεί το χρηματοδοτικό μέσο από το οποίο υποστηρίζεται η πολιτική προστασίας του περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

¹⁵ Τα μέσα ACE = Action Communautaire pour l'environnement (κοινοτική δράση για το περιβάλλον) και ACNAT = Action Communautaire pour la Nature (κοινοτική δράση υπέρ της φύσης) αποτελούσαν τα προγενέστερα χρηματοδοτικά μέσα, τους προκατόχους του LIFE-Nature.

5.3. Απαραίτητες έρευνες και εργασίες που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη

Στο κείμενο που ακολουθεί συνοψίζονται οι πληροφορίες για τα εκάστοτε κράτη μέλη που τις κοινοποίησαν.

Βέλγιο

- Συνέχιση των μακροπρόθεσμων ερευνών (ιδίως των ενεργειών δακτυλίωσης).
- Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης χρονικής περιόδου παρατάθηκε η ισχύς της σύμβασης ερευνών, στόχος της οποίας είναι ο καθορισμός των συστάσεων για την περισσότερο ορθολογική εφαρμογή των μεθόδων εκτροφής των παγιδευόμενων πτηνών, με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της αναπαραγωγής υπό συνθήκες αιχμαλωσίας των ειδών αυτών και, κατά συνέπεια, τη μείωση των περιπτώσεων σύλληψης των ειδών που ζουν σε άγρια κατάσταση.

Γερμανία

Οι εργασίες και οι έρευνες συνεχίστηκαν στο επίπεδο των κρατιδίων (βλ. στο παράρτημα 4 της έκθεσης που διαβιβάστηκε από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας). Σε αυτές εντάχθηκαν ιδίως :

- τα προγράμματα διατήρησης και αποκατάστασης των οικοτόπων εξέχουσας σημασίας για τα είδη του παραρτήματος I (μεταξύ άλλων στο εθνικό πάρκο του Wattenmeer).
- τα προγράμματα διάσωσης των απειλούμενων ειδών (όπως για παράδειγμα του *Ciconia ciconia*).
- καθώς και η συνέχιση των περισσότερο μακροπρόθεσμων ερευνητικών προγραμμάτων, που αποβλέπουν ιδίως στη δακτυλίωση των πτηνών.

Ελλάδα

- Συνέχιση των μακροπρόθεσμων ερευνών (μεταξύ άλλων της δακτυλίωσης και της χειμερινής εκστρατείας καταμέτρησης των υδροβίων πτηνών).
- Διεξαγωγή επιστημονικών μελετών για το οικολογικό περιβάλλον και τη διατήρηση των απειλούμενων ειδών, όπως για παράδειγμα του *Pelecanus crispus* και του *P. onocrotalus*, του *Falco eleonora*, του *Puffinus yelkouan*, της *Calonectris diomedea*.
- Απογραφή του πληθυσμού του *Falco naumanni*.
- Λήψη κατεπειγόντων μέτρων για την προστασία του *Numenius tenuirostris*.

Ισπανία

Στο χρονικό διάστημα μεταξύ 1993 και 1995 εκπονήθηκαν πολλές μελέτες και εφαρμόστηκαν έμπρακτα βήματα παρακολούθησης του πληθυσμού των πτηνών στην Ισπανία και μάλιστα τόσο στο επίπεδο της γενικής διεύθυνσης διατήρησης της φύσης, όσο και στο επίπεδο των αυτόνομων περιφερειακών οργάνων:

- Εκπονήθηκε μελέτη για τον αντίκτυπο που έχει η γρίπη για τον πληθυσμό των λαγών, που αποτελούν το βασικό θήραμα πολλών αρπακτικών

- Διασπορά των νεοσσών του *Aquila adalberti*
- Διασπορά του είδους *Hieraaetus fasciatus*
- Φαινόμενο της μολυβδίασης των υδροβίων πτηνών
- Πρόγραμμα διατήρησης του *Gypaetus barbatus*
- Στρατηγική αναπαραγωγής του είδους *Otis tarda* και του *Tetrax tetrax*
- Ανάλυση του καθεστώτος του *Pterocles sp.* στην Ισπανία

Γαλλία

Οι δράσεις που τέθηκαν σε εφαρμογή συμπεριέλαβαν:

- την εκπόνηση μελετών για την κατάσταση του πληθυσμού και τη μετακίνηση των απειλούμενων ειδών (μεταξύ άλλων της *Ciconia nigra*, της *Ciconia ciconia*, του *Phoenicopterus ruber*, του *Lanius minor*, της *Branta bernicla*, του *Crex crex*, του *Grus grus*).
- Τα προγράμματα επανεισαγωγής και ενίσχυσης του αριθμού του πληθυσμού των αρπακτικών και ιδίως των γυπών (*Gypaetus barbatus*, *Gyps fulvus*, *Aegypius monachus* και *Neophron percnopterus*) αλλά και την προετοιμασία της διεξαγωγής ενός σχεδίου αναπαραγωγής, υπό συνθήκες αιχμαλωσίας, στην περίπτωση του *Hieraaetus fasciatus*.
- Την εφαρμογή προγραμμάτων παρακολούθησης των ζωνών εξάπλωσης των απειλούμενων αρπακτικών, εν γένει, καθώς και τα μέτρα έμπρακτης παρακολούθησης και διάσωσης των φωλεών στο χώρο της υπαίθρου, στην περίπτωση του *Circus spp.*
- Την εκτέλεση μέτρων διαχείρισης των οικοτόπων των *Grus grus*, *Sterna spp.*, *Crex crex*: την εκτέλεση ενός προγράμματος δράσης για το είδος *Athene noctua*.
- Την εφαρμογή μέτρων εκφοβισμού ή περιορισμού του αντίκτυπου για τα είδη *Phalacrocorax carbo*, *Larus argentatus* στη Βρετάνη, *Branta bernicla*.
- Απογραφή του πληθυσμού των διαχειμαζόντων anatidae και των καλοβατικών πτηνών. Για το είδος anatidae έχει επίσης τεθεί σε εφαρμογή μια μέθοδος ανάλυσης της χρονολογικής σειράς αναπαραγωγής.
- Προγράμματα απογραφής του αναπαραγωγίμου πληθυσμού των ειδών *Scolopax rusticola* και των οικογενειών Alaudidae, Colombidae, Turdidae.
- Για διάφορα είδη ορνιθομόρφων πτηνών (Gallinacae) (*Alectoris graeca*, *Perdix perdix pyrenaica*) και Tetraonidae (*Tetrao urogallus*, *Tetrao tetrix*, *Bonasa bonasia* και *Lagopus mutus*) έχουν τεθεί σε εφαρμογή προγράμματα δράσης, που στοχεύουν στη διαίωνιση και διατήρηση του συγκεκριμένου πληθυσμού.

Ιρλανδία

Κατά τη χρονική περίοδο 1993-1995 τέθηκαν σε εφαρμογή ορισμένα ειδικότερα μέτρα στη δημοκρατία της Ιρλανδίας. Τα μέτρα αυτά αφορούσαν:

- τις περιπτώσεις διατήρησης των Ροδογλάρονων και ιδίως του Ροδογλάρονου Dougall (*Sterna dougalli*), ο αριθμός των οποίων που υπάρχει στην Ιρλανδία (616 ζευγάρια το 1995) έχει διεθνή σημασία·
- την κατάρτιση ενός κατεπείγοντος προγράμματος διάσωσης της Ορτυγομάνας (*Crex crex*)·
- τον έλεγχο των παραγόντων παρενόχλησης, αλλά και τη βελτίωση των βοσκοτόπων ενδιαίτησης για την Ασπρομετωπόχην (φυλής Γροιλανδίας) (*Anser albifrons flavirostris*). Τα μέτρα αυτά, παράλληλα με τον καθορισμό της ΖΕΠ στην κομητεία του Wexford και τα μέτρα διατήρησης σε ισχύ της απαγόρευσης του κυνηγιού είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση του πληθυσμού του είδους αυτού·
- τη Γκριζοπέρδικα (*Perdix perdix*) της οποίας εξακολουθούν να υπάρχουν μόνο δύο βιώσιμοι πυρήνες στην Ιρλανδία και η οποία αποτέλεσε το αντικείμενο ερευνών που επιδοτήθηκαν από το κράτος. Βασιζόμενη στη μελέτη αυτή διαμορφώθηκε και η εθνική στρατηγική διατήρησης.

Λουξεμβούργο

Οι δράσεις που τέθηκαν σε εφαρμογή ήταν οι εξής :

- Οι ενέργειες δακτυλίωσης και απογραφής (σε εθελοντική βάση : καταρτίστηκαν αποσπασματικά ευρετήρια των ιθαγενών και αποδημητικών ειδών, ενώ παράλληλα συνεχίστηκαν τα μέτρα επιτόπιας παρατήρησης ούτως ώστε να γίνει η αναθεώρηση του Άτλαντα των φωλεοποιητικών πτηνών, η πρώτη έκδοση του οποίου χρονολογείται από το 1984).
- Η χορήγηση επιδοτήσεων για την αγορά εκτάσεων γης (120 εκταρίων που αγοράστηκαν στο χρονικό διάστημα από το 1993 έως το 1995) και η διαχείριση των εκτροφείων.
- Η κατάρτιση του ερυθρού καταλόγου για τα πτηνά.
- Η σύνταξη ενός πιλοτικού σχεδίου διαφύλαξης των υγρολιβαδικών εκτάσεων με την αποζημίωση των γεωργών που παίρνουν μέρος.
- Η εφαρμογή ενός πιλοτικού σχεδίου, προγραμμάτων δράσης και ενός προγράμματος διαφύλαξης των απειλούμενων ειδών (*Perdix perdix*, *Ciconia nigra*, *Crex crex*).
- Η εφαρμογή μέτρων διαχείρισης και διαφύλαξης των οικοτόπων (κλάδεμα για τη *Bonasa bonasia* και δημιουργία κοιλοτήτων στα δένδρα για την οικογένεια των Picidae και για τα άλλα δενδρόβια είδη).

Κάτω Χώρες

- Ενισχύθηκαν τα σχέδια διατήρησης και διαχείρισης των ειδών του παραρτήματος I της οδηγίας, ιδίως με την παροχή χρηματοδοτικής βοήθειας.
- Το 1994 εγκαινιάστηκε το έργο της σύνταξης του νέου « ερυθρού καταλόγου των πτηνών ».
- Συνεχίστηκε η εφαρμογή των προγραμμάτων παρακολούθησης του πληθυσμού των φωλεοποιητικών και των αποδημητικών πτηνών, ενώ συνεχίστηκε επίσης η εφαρμογή των ερευνητικών προγραμμάτων για τη δακτυλίωση των πτηνών.

Φινλανδία

- Με φροντίδα του Εθνικού Μουσείου Φυσικής Ιστορίας οργανώθηκαν τα μέτρα έμπρακτης παρακολούθησης της εξέλιξης του πληθυσμού όλων των ειδών πτηνών, συμπεριλαμβανομένων και των μέτρων δακτυλίωσης.
- Το ευρετήριο των απειλούμενων ειδών τηρείται από το φινλανδικό κέντρο περιβάλλοντος. Τα προγράμματα αυτά υλοποιούνται με την υποστήριξη των συλλόγων των ερασιτεχνών ορνιθολόγων. Με την εφαρμογή τους διασφαλίζεται εξάλλου η λειτουργία περίπου 10 σταθμών ορνιθολογικής παρατήρησης, στους οποίους ερευνάται το φαινόμενο της αποδήμησης και γίνεται η δακτυλίωση των πτηνών.
- Οι εργασίες για την σύνταξη του ευρετηρίου των σημαντικών ζωνών για τα πτηνά (Important Bird Areas) (σημαντικές πτηνολογικές περιοχές) εγκαινιάστηκαν το 1995, στο πλαίσιο του Συνδέσμου των συλλόγων ερασιτεχνών ορνιθολόγων.
- Το ίδρυμα έρευνας των κυνηγητικών πόρων έχει θέσει σε εφαρμογή το πρόγραμμα παρακολούθησης του πληθυσμού των άγριων θηραμάτων και ευρύτατο φάσμα ερευνών με επίκεντρο τον οικολογικό τους περίγυρο.
- Πολλές ομάδες, οι οποίες συντονίζονται από το φινλανδικό τμήμα του Παγκόσμιου Ταμείου για το Περιβάλλον (WWF) εφαρμόζουν ειδικά προγράμματα παρακολούθησης ορισμένων απειλούμενων ειδών (*Haliaeetus albicilla*, *Falco peregrinus*, *Dendrocopos leucotos* και *Anser erythropus*).
- Η αρμόδια διεύθυνση δασών φροντίζει για την ετήσια παρακολούθηση των επιτυχών προσπαθειών αναπαραγωγής του *Aquila chrysaetos*.
- Η ανώτατη κτηνιατρική σχολή και το ίδρυμα κτηνιατρικών ερευνών εφαρμόζουν προγράμματα οικοτοξικολογικής παρακολούθησης των αγρίων πτηνών.

Ηνωμένο Βασίλειο

Η JNCC (Joint Nature Conservation Committee) (κοινή επιτροπή διατήρησης της φύσης) και οι τρεις περιφερειακοί οργανισμοί συνέχισαν την εφαρμογή των ερευνητικών τους προγραμμάτων για τη διατήρηση και διαχείριση του πληθυσμού των πτηνών.

- Στα προγράμματα αυτά συμπεριλαμβάνεται η μακροπρόθεσμη παρακολούθηση του πληθυσμού των πτηνών (τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν ιδίως την κοινή απογραφή των πτηνών, την επισκόπηση των πτηνών που ζουν στις πλωτές οδούς, την καταμέτρηση των υδρόβιων πτηνών, την παρακολούθηση των σπάνιων φωλεοποιητικών πτηνών, την δακτυλίωση των πτηνών κ.ο.κ.).
- Ο νέος Άτλας των φωλεοποιητικών πτηνών “The new Atlas of Breeding Birds in Britain and Ireland : 1988-1991” δημοσιεύτηκε το 1993. Στον Άτλαντα αυτό χρησιμοποιούνται οι ίδιες τετραγωνικές κλίμακες 10 x 10 km που είχαν επίσης χρησιμοποιηθεί για τη σύνταξη του Άτλαντα της περιόδου 1968-1972. Η πρακτική αυτή επιτρέπει τη σύγκριση της κατάστασης μεταξύ των δύο αυτών χρονικών περιόδων και καταδεικνύει ότι για πολυάριθμα είδη έχουν επέλθει αξιοσημείωτες αλλαγές τόσο στο πλήθος, όσο και στις ζώνες εξάπλωσής τους.
- Συνεχίστηκε η εφαρμογή του προγράμματος παρακολούθησης του πληθυσμού των πτηνών, καθ’ όλο το χρονικό διάστημα της περιόδου αυτής.

- Συνεχίστηκε επίσης η εφαρμογή πολυάριθμων άλλων ειδικότερων ερευνών με επίκεντρο την οικολογία, τη δυναμική εξέλιξη του πληθυσμού, και έγιναν παράλληλα οι αναλύσεις για τις ανάγκες διατήρησης των ειδών.

5.4. Εισαγωγή ειδών πτηνών που δεν ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών.

Στο κείμενο που ακολουθεί συνοψίζονται οι πληροφορίες για εκείνα τα κράτη μέλη που τις κοινοποίησαν.

Γερμανία

Στο χρονικό διάστημα ανάμεσα στο 1993 και το 1995 δεν υπήρξε καμία περίπτωση εκούσιας εισαγωγής μη ιθαγενών ειδών πτηνών στη Γερμανία.

Ελλάδα

Στο χρονικό διάστημα από το 1993 έως και το 1995 δεν έγινε καμία εισαγωγή εξωτικού είδους στην Ελλάδα.

Ισπανία

Για κυνηγητικούς σκοπούς πραγματοποιήθηκε η εισαγωγή πολυάριθμων ειδών. Πρόκειται συγκεκριμένα για τα είδη *Phasianus colchicus* και *Coturnix japonica* σε πολλές περιφέρειες της Ισπανίας, αλλά επίσης και για τα είδη *Francolinus francolinus*, *Lophoryx californica* και *Colinus virginianus* η εισαγωγή των οποίων έγινε στις Βαλεαρίδες, καθώς και για το είδος *Perdix perdix* (ενίσχυση του πληθυσμού του είδους) στη χώρα των Βάσκων.

Εξάλλου, το νοτιοαμερικανικό είδος παπαγάλου *Myopsitta monachus* εγκαταστάθηκε τυχαία, χωρίς εκούσια πρόθεση εισαγωγής του. Το είδος αυτό φαίνεται ότι προκαλεί προβλήματα, ιδίως στις Βαλεαρίδες Νήσους και την Καταλωνία.

Σουηδία

Δεν έχει γίνει καμία εκούσια εισαγωγή κάποιου εξωτικού είδους στη Σουηδία, κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης χρονικής περιόδου (1995).

Φινλανδία

Οι διατάξεις της νομοθεσίας απαγορεύουν την εισαγωγή είτε κάποιου είδους αγρίων θηραμάτων, είτε των προστατευομένων ειδών, χωρίς την αντίστοιχη έγκριση των αρμοδίων αρχών. Για τη χρονική περίοδο που εξετάζεται στην έκθεση (1995) δεν γίνεται καμία μνεία εγκρίσεων του είδους αυτού.

Ηνωμένο Βασίλειο

Κατά τη διάρκεια της χρονικής αυτής περιόδου δεν έγινε καμία εκούσια εισαγωγή κάποιου εξωτικού είδους στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Ο DOE εκπόνησε μελέτη για τον πιθανό οικολογικό αντίκτυπο του είδους *Branta canadensis* για την εγχώρια χλωρίδα και πανίδα.

Χρηματοδοτήθηκε επίσης η έρευνα σκοπιμότητας για τις μεθόδους που οφείλουν να τεθούν σε εφαρμογή για να ελεγχθεί ο πληθυσμός της *Oxyura jamaicensis*. Όπως κατέδειξαν οι έρευνες

αυτές, υπάρχει σειρά μέσων με την εφαρμογή των οποίων μπορεί να ελεγχθεί ο πληθυσμός της *Oxyura jamaicensis*, ενώ το αποτελεσματικότερο μέσο είναι ο έλεγχος του πληθυσμού που εφαρμόζεται κατά τη χρονική περίοδο της αναπαραγωγής του. Οι αποτελεσματικότερες μέθοδοι δοκιμάστηκαν σε περιφερειακό επίπεδο, το 1995.

Έχει ληφθεί υπόψη η ανάγκη συγκέντρωσης πληροφοριών για τα εξωτικά είδη και η JNCC προσπαθεί να συγκεντρώσει τις πληροφορίες αυτής της μορφής με τη βοήθεια των εθνικών οργανώσεων ορνιθολόγων. Τα μελλοντικά πορίσματα των ερευνών αυτών θα επιτρέψουν την πληρέστερη εκπλήρωση των υποχρεώσεων του άρθρου 11 της οδηγίας.